241

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 241 (988)

7 ДЕКАБРЬ ШАНБА 1957 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

1957 йилда чорва молларни тайёрлаш ва харид қилиш давлат плани муддатидан олдин бажарилганлиги тўғрисида

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

Мамлакатимизнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XX съезди қарорларини бажариш учун курашиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ва тайёрлашни кўпайтирмоқдалар. Чорва моллар тайёрлаш ва харид қилиш йиллик плани бутун СССРда шу йил 1 декабргача муддатидан олдин бажарилди. Шу йилнинг 11 ойи мобайнида давлатга 4 миллион 573 минг тонна, яъни ўтган йилнинг шу даврида тайёрланганига ва харид қилинганига қараганда 548 минг тонна, ёки 14 процент кўп ва бутун 1956 йилдагига қараганда 124 минг тонна кўп чорва мол ва парранда (тирик ҳолида ҳисоблаганда) топширилди ва сотилди.

Украина ССР, Белоруссия ССР, Ўзбекистон ССР, Қозоғистон ССР, Литва ССР, Молдавия ССР, Латвия ССР, Қирғизистон ССР, Арманистон ССР, Эстония ССР, шунингдек РСФСРнинг Краснодар ўлкаси, Ставрополь ўлкаси, Ленинград, Калининград, Смоленск, Калуга, Курск, Белгород, Воронеж, Куйбишев, Сталинград, Ростов, Орёл, Чита, Камчатка областлари, Тува автоном области ва Ёқутистон АССР чорва моллар тайёрлаш ва харид қилиш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар.

Давлатга чорва моллар топшириш ва сотиш давом этмоқда.

Чорва моллар сонини янада кўпайтириш сабабли гўшт етиштириш кўпайтирилганлиги натижасида чорва молларни тайёрлаш ва харид қилиш планининг муддатидан олдин бажарилиши таъминланди. Колхозларда ва совхозларда аҳоли жон бошига гўшт, сут ва ёғ етиштириш жиҳатидан яқин йиллар ичида АҚШга етиб олиш вазифасини тезроқ ҳал қилиш учун социалистик мусобақа тобора кенг авж олдирилмоқда.

Ҳар бир колхоз ва совхоз пахта тайёрлаш юзасидан берилган кундалик топшириқни сўзсиз бажарсин!

Сайловга пухта тайёргарлик кўрайлик

Халқ судлари сайловига саноқли кунлар қолди. Ҳозирги кунда областимизда халқ судьялари ва халқ маслаҳатчиларига кўрсатилган кандидатлар рўйхатга олиниб бўлди. Областимиз бўйича халқ судьялигига 64 кандидат ва халқ маслаҳатчилигига 4590 кандидат рўйхатга олинди. Завод ва фабрикаларда, МТС, колхоз ва совхозларда бўлиб ўтган меҳнаткашларнинг йиғилишларида халқ ишига содиқ бўлган, юридик билими бўлган, совет қонунчилигини оғишмай амалга оширувчи, халқ ва давлат манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилувчи кишилар халқ судьялигига ва халқ маслаҳатчилигига кандидат қилиб кўрсатилди.

Халқ судьялигига кандидатлар кўрсатиш «Ўзбекистон ССР халқ судларига сайловлар ҳақидаги Низом» асосида, СССР Конституциясида ифодаланган буюк демократик принциплар асосида ўтказилди. Эндиги вазифа халқ судьялигига ва халқ маслаҳатчилигига кўрсатилган кандидатларни кенг пропаганда қилиш, сайловга ташкилий-техник тайёргарлик ишларини ҳар тарафлама тўғри уюштиришдан иборатдир. Шунингдек, сайловолди сиёсий агитация ишларини кенг қизитиб юбориш керак.

Кўпчилик партия ва совет ташкилотлари халқ судларига сайлов муносабати билан сиёсий агитация ва ташкилий-техник тайёргарлик ишларини анча дуруст ташкил этмоқдалар. Халқ судьялиги ва маслаҳатчилигига кўрсатилган кандидатлар билан учрашувлар юксак савияда ўтмоқда. Сайлов участкалари, агитпунктлар сайловчилар ўртасида катта сиёсий ишларни, ташкилий техник тайёргарлик ишларини дуруст уюштирмоқдалар. Янгиер шаҳар партия, совет, комсомол ташкилотларининг бу соҳадаги фаолияти ибрат бўларлидир. Яқинда шаҳар партия комитетининг ташаббуси билан сайлов пунктларининг мудирлари, агитаторлар, корхона ва муассасаларнинг раҳбарлари ва бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг иштирокида йиғилиш ўтказилди. Йиғилишда халқ судлари сайловига тайёргарлик масаласи муҳокама қилинди. Ҳозирги вақтда Янгиер шаҳрида тўрт жойда сайлов пункти ташкил этилган. Сайлов пунктларида сайловга доир адабиётлар, газета ва журналлар бор. Справкалар столи ташкил этилган. Бу ерда сайловчилар ўзларини қизиқтирган масалалар юзасидан консультациялар оладилар. Ташкилий-техник тайёргарлик ишлари — сайловчилар рўйхати тахт қилинган, сайлов қутилари тайёрлаш, овоз берадиган кабиналар ясаш каби заруф ишлар асосан тугалланмоқда.

Аммо шуни ҳам айтиш керакки, баъзи бир район партия ва совет ташкилотлари халқ судлари сайлови куни — 15 декабрга саноқли кунлар қолишига қарамасдан сайловга ташкилий-техник жиҳатдан тайёрлик ишларини, сиёсий агитация ишларини ташкил этиш масаласига эътиборсизлик билан қарамоқдалар. Бунга Чиноз район партия комитети ва район ижроия комитетини кўрсатиш мумкин. Райондаги кўпчилик сайлов пунктлари сайловга яхши тайёргарлик кўраётганлари йўқ. Район ижроия комитетининг сайлов пунктларидаги вакиллари ўз вазифаларига ўтакетган масъулиятсизлик билан қарамоқдалар. Агитпунктлар яхши жиҳозланмаган. Иш плани йўқ. Агитаторлар фақат номигагина бор. Сайлов пунктларига осиб қўйилган рўйхатларда сайловчилар исми ва фамилиясининг нотўғри ёзилиши фактлари ҳам содир бўлмоқда. Сайлов бюллетенлари тайёрланмаган. Район партия комитети, ижроия комитети сайлов пунктлари ишидаги камчиликларни тезда бартараф қилиб, сайловга тайёргарлик ишларини ҳар тарафлама кизитиб юбориши лозим. Пискент район партия комитети ва район ижроия комитети ҳам сайловга тайёргарлик ишларини дуруст ташкил этмаётир.

Вазифа — йўл қўйилган камчиликларни тезда бартараф қилиб, тайёргарлик ишларини янада кучайтиришдан, сайлов кунига ҳамма нарсани тахт қилиб қўйишдан иборат. Сайлов пунктлари иши устидан контролликни кучайтириш, сайловчилар рўйхатининг пухта бўлишини таъминлаш, сайлов қутилари, сайлов кабиналарини тайёрлаб қўйиш лозим.

Халқ судларига сайлов — катта сиёсий кампаниядир. Партия ва совет ташкилотлари бу муҳим сиёсий масалага бутун жавобгарликни ҳис қилган ҳолда раҳбарлик қилишлари лозим. Сиёсий агитациянинг бутун воситаларини — матбуот, радио, телевидение, кино, лекция пропагандаси билан шуғулланувчи ташкилотларни сиёсий агитация ишларига кенг жалб этмоқ лозим.

Шунингдек, халқ судлари сайловига саноқли кунлар қолганлигини ҳисобга олиб, сиёсий агитация ишларини янада қизитиб юбориш лозим. Агитаторлар билан ишлашга, уларнинг иши устидан контролликни кучайтиришга алоҳида эътибор бермоқ керак. Сиёсий агитация ишларини олиб бориш учун суд, прокуратура, адвокатура органларининг ходимлари, олий ўқув юртларининг ўқитувчилари, партия ва совет ходимларини кенг жалб қилмоқ керак.

Сиёсий агитациянинг бутун мазмуни ҳозирги кучнинг вазифаларига бўйсундирилмоғи лозим. Агитаторлар кенг сайловчилар ўртасида ўтказган лекция ва суҳбатларида совет судининг граждaнлар ҳуқуқ ва манфаатларининг ҳимоячиси эканлигини тушунтириб бериш билан бирга Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги муносабати билан шу йил 6 ноябрда Москвада бўлиб ўтган СССР Олий Совети юбилей сессиясининг материалларини, коммунистик ва ишчи партиялар вакиллари кенгашида қабул қилинган Декларация ва Тинчлик Манифестини кенг тушунтириб беришлари керак.

Сайловолди сиёсий агитация ишларини қизитиб юбориб, халқ ижодий кучларини КПСС XX съезди қарорларини амалга ошириш учун курашга, пахта тайёрлаш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни бажаришга, олтинчи беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажаришга сафарбар этиш — партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

Шубҳа йўқки, халқ судларига бўладиган бу галги сайлов ҳам совет демократиясининг буюк тантанасига айланади. Сайловчилар коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг доно сиёсати учун овоз берадилар.

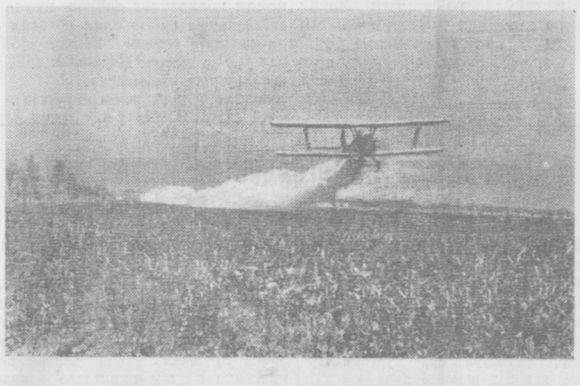

Янгийўл районидаги Жданов номли колхозда келгуси йил мўл ҳосили учун барча тадбирлар амалга оширилмоқда. **Суратда:** ерларга шудгор қилишдан олдин самолет билан суперфосфат сепилмоқда.

Хе Черсан фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Фрунзе номли ва „Париж коммунаси" колхозлари пахтакорларининг ютуғи

ЯНГИБОЗОР. **(Телефон орқали олинди).** Юқори Чирчиқ районидаги Фрунзе номли колхоздан кейин «Париж коммунаси» колхози ҳам йиллик пахта тайёрлаш планини бажарди.

Фрунзе номли колхоз кўп йиллардан бери пахта тайёрлаш планини бажармай келарди. Колхоз аъзолари ўз хўжаликларини илғорлар даражасига етказиш, пахта ҳосилини ошириш учун ёз бўйи фидокорона меҳнат қилдилар. Пахтакорлар билан механизаторлар ўртасидаги мустаҳкам ҳамкорлик яхши натижа берди. Бу йилги ноқулай об-ҳаво қийинчиликларига қарамай барча майдонларда ҳосил мўл бўлди. Колхоз пахта тайёрлаш планини районда биринчи бўлиб шараф билан бажарди. Ҳар гектар ердан ўтган йилдагига нисбатан 5,5 центнердан ортиқ пахта топширилди.

Деҳқончиликда янги прогрессив усулларни кенг қўлланган М. Расулев, Жумонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда айниқса яхши натижаларга эришилди. Ўртоқ Расулев бригадаси гектаридан олинадиган ҳосилни бултургига қараганда 12 центнердан, ўртоқ Жумонов бригадаси эса 8 центнердан оширди. Саматов, Салимов ўртоқлар раҳбарлик қилган звеноларда йиллик план 135-140 процентдан бажарилиб, бу звенолар социалистик мусобақада ғолиб чиқдилар.

Колхозда йиллик планнинг муваффақиятли бажарилишида кўп минг килограммчилар алоҳида ғайрат кўрсатдилар. Мавсумда 10-15 тоннадан пахта териш мажбуриятини олган жуда кўп теримчилар ўз ваъдаларини тўла адо этдилар. М. Толипова, С. Доудбоева сингари илғор теримчилар мавсум нормаларини 4-5 ҳиссадан бажардилар. Бу чевар теримчилар шу кунларда астойдил меҳнат қилиб далада қолган ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай йиғиб-териб олишда бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Иқтисодий жиҳатдан бирмунча камқувват ҳисобланган Фрунзе номли колхозга «Правда», «Ленинизм», «Ўзбекистон ССР 25 йиллиги» колхозлари ва райондаги 13, 16-мактаб ўқувчилари катта ёрдам бердилар. Улар колхознинг ўнлаб тонна пахтасини териб бердилар.

Қолоқликдан чиқиб олган Фрунзе номли колхоз пахтакорлари шу кунларда келгуси йил мўл ҳосили учун пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Улар пахтакорларнинг Бутуниттифоқ биринчи қурултойига муносиб совға тайёрлаш учун курашаётирлар.

Ҳар гектар ердан 24,5 центнердан пахта топширган ва йиллик планни ошириб бажарган «Париж коммунаси» колхозининг аъзолари барча ҳосилни тез фурсатда йиғибтериб олиш, 1958 йил мўл ҳосили учун ҳамма ерларни ўз вақтида сифатли шудгор қилиб қўйиш мақсадида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

☆

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1957 ЙИЛ 6 ДЕКАБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунлик ўсиш	Мавсум бошидан бери
БЎСТОНЛИҚ	0,50	112,45
ОРЖОНИКИДЗЕ	0,40	101,05
Юқори Чирчиқ	0,38	91,65
Ўрта Чирчиқ	0,21	91,35
Пискент	0,35	90,77
Бекобод	1,02	87,42
Ўртасарой	0,32	86,57
Сирдарё	0,35	85,80
Мирзачўл	1,18	85,09
Гулистон	0,59	84,85
Янгийўл	0,35	84,72
Верхне-волинск	0,71	83,01
Оҳангарон	1,0	82,00
Бўка	0,34	79,68
Октябрь	0,33	78,01
Калинин	0,52	77,42
Оққўрғон	0,37	76,90
Чиноз	0,29	74,83
Боёвут	0,38	67,69
Қуйи Чирчиқ	0,25	63,47

ОБЛАСТЬ СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1957 ЙИЛ 6 ДЕКАБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Совхозлар	Бир кунлик ўсиш	Мавсум бошидан бери
6-«ҚЎҚОРОЛ»	0,12	113,55
3-«Оҳангарон»	1,34	94,34
1-«Далварзин»	0,88	89,15
Киров номли	0,19	88,87
«Пискент»	0,36	86,58
2-«Оҳангарон»	0,6	85,6
2-«Далварзин»	0,85	82,88
4-«Вревский»	0,63	82,50
«Чаноқ»	1,12	80,15
«Малик»	0,35	78,10
«Оққўрғон»	0,38	77,48
«Социализм»	0,43	71,94
«Гулистон»	0,12	66,05
3-«Боёвут»	0,34	64,57
1-«Боёвут»	0,34	64,34
«Дружба»	0,65	63,85
1-«Оҳангарон»	1,34	63,67
«Мирзачўл»	0,77	63,58
«ЎзССР беш йиллиги»	0,25	63,01
1-«Фарҳод»	0,30	55,48
Булганин номли	0,28	54,50
Бушуев номли	0,11	42,27

☆ ☆

Мусобақа илғорларига кўчма Қизил байроқ берилди

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети районлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1 декабрдан 5 декабргача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи **Мирзачўл районида** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Укубоев,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Худойқулов,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Абдуллаев,** МТС ларнинг директорлари **Сутюшев** ва **Назаров** ўртоқлар) қолдирилди. Бу район пахта тайёрлаш ва топшириш бўйича яхши кўрсатгичларга эришган.

Йиғим-теримда намуна кўрсатган илғор колхозчилар ва МТС ишчиларини мукофотлаш учун Мирзачўл районига 3 минг сўм пул берилди.

Область партия комитети ва область ижроия комитети пахта тайёрлаш ва топшириш юзасидан **Бекобод** ва **Гулистон** районларининг яхши ишларини қайд қилдилар.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи **Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхозида** (директори ўртоқ **Норматов,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Чиннибеков,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Мирзааҳмедов)** қолдирилди. Бу совхозда ўтган беш кун ичида пахта тайёрлаш бўйича яхши кўрсатгичларга эришилган.

1-«Далварзин» совхозига йиғимтеримда намуна кўрсатган ишчиларни мукофотлаш учун 3 минг сўм пул берилди.

Пахта тайёрлаш ва топшириш юзасидан **2-«Далварзин», «Чаноқ»** ва **«Оҳангарон»** совхозларининг яхши ишлаганликлари қайд қилинди.

Социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшираётган колхозлар

Бекобод районидаги Карл Маркс номли, Навоий номли колхозлар йиллик пахта тайёрлаш планини бирин-кетин бажардилар. Карл Маркс номли колхоз аъзолари пландан ташқари яна 300 тонна, Навоий номли колхоз эса 160 тонна пахта топшириш мажбуриятини олди.

Йиллик планни муваффақиятли бажарган ва шу кунларда мажбурият ҳисобига пахта топшираётган бу колхозларнинг аъзолари социалистик мусобақани тобора кучайтириб, барча ҳосилни тезроқ йиғибтериб олиш ва областимизда пахта тайёрлаш планининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш учун астойдил курашмоқдалар.

Бу илғор колхозларда дала ишлари конвейер усулида ташкил этилиб ҳосили батамом йиғиштириб олинган ерлар ғўзапояси юлинмоқда ва ер ўғитланиб кетма-кет шудгор қилинаётир.

Клуб мудирининг ҳиссаси

Чиноз районидаги Ленин номли колхоз клубининг мудири коммунист Тўйдимурод Дўсонов клуб ишларини намунали йўлга қўйиши билан бирга 14 ноябргача 17 тонна пахта териб топширган эди. Шундан сўнг у ҳар куни 80-90 килограммдан кўсак тера бошлади.

Об-ҳаво шароити оғирлашган сўнгги кунларда ҳам Т. Дўсонов суръатни сусайтиргани йўқ. Районларда коммунист ва комсомолларнинг ташаббуси билан тузилган зарбдор группалар бошлаб берган ҳаракат уни янада зўр ғайрат билан ишлашга илҳомлантириб юборди. Т. Дўсонов колхозчилар билан баравар сафда туриб ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун астойдил ҳаракат қилмоқда.

Ҳ. ОХУНОВ.

„Ленин" атом музёрар кемаси сувга туширилди

ЛЕНИНГРАД, 5 декабрь (ТАСС). Бугун бу ерда 16 минг тонна сув босимига эга бўлган музёрар кема сувга туширилди. Бу музёрар кема дунёда биринчи марта атом энергиясидан куч оладиган установка билан жиҳозланган.

Кеманинг баландлиги олти қаватлик уйнинг баланлигига тенг келади. Совет арктика музёрар флотининг флагмани бўлажак бу музёрар кеманинг узунлиги 134 метр бўлиб, энг энли жойи 27 метрдан ортиқдир. Палубаси — худди катта кўчага ўхшайди. Кеманинг асосий двигателлари 44 минг от кучига эга.

Тайёрлаш ва харид қилиш йиллик планлари муддатидан илгари бажарилди

Тошкент область матлубот кооперацияси тайёрлаш ва харид қилиш давлат планининг барча — 24 тури бўйича йиллик планни муддатидан илгари ошириб бажарди.

Картошка ва сабзавот маҳсулоти 1956 йилга қараганда 1 декабргача 4300 тонна кўп тайёрланди ва харид қилинди. Узум тайёрлаш ва харид қилиш плани 675 процент бажарилди.

Матлубот кооперацияси пландан ташқари жуда кўп миқдорда чорвачилик маҳсулотлари тайёрлади. Тухум тайёрлаш йиллик плани 105,6 процент, сут тайёрлаш плани 106, жун тайёрлаш—119,7, майда тери тайёрлаш 132,8 процент қилиб бажарилди.

Рангли металл парчалари тайёрлаш плани 168,1 процент, қора металл парчалари тайёрлаш плани 126 процент қилиб бажарилди.

Матлубот кооперациясининг тайёрлаш ва харид қилиш йиллик обороти область бўйича шу йилнинг 9 ойи ичида 1956 йилдагига қараганда 8,7 миллион сўм ортиқ бўлди. Шу муддат ичида тайёрлаш ва харид қилишда 1 миллион 76 минг сўм иқтисод қилинди.

Илғорлар ва қолоқлар тўғрисида

...Кечаси соат 10 лар чамаси 1-«Далварзин» совхози 2-бўлимининг сушилка хўжалигида бўлдик. Аччиқ изғиринга бардош бериб пахта ағдараётган, лovуллаб олов ёнаётган печларнинг ҳароратида терлаб-пишиб унга кўмир ташлаётган кишиларнинг ғайрат билан ишлаётганликлари бизни завқлантирди.

Шу бўлимнинг азаматлари 462 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 25,3 центнердан пахта топшириб, йиллик планни муддатидан илгари ошириб бажаришибди. Бўлимлараро мусобақада ғолиб чиқибдилар.

Мана энди улар дастлабки ютуқларини мустаҳкамлаш мақсадида далада қолган ҳосилнинг сўнгги граммигача йиғиб-териб олиш, давлатга яна гектаридан 3-4 центнердан пахта топшириш иштиёқида ҳормайтолмай меҳнат қилаётирлар. Ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам кўсак териш давом этмоқда. Механизаторлар ана шу кўсакларни чувишда ўз агрегатларининг бетиним ишлашини таъминламоқдалар. Сушилкадагилар бўлса чувилган пахталарни тезроқ қуритиб, эртароқ пунктга жўнатиш учун ошиқишаяпти.

Бўлим бошлиғи ўртоқ С. Болтабоев К. Мирзаев, А. Бобоевлар раҳбарлик қилаётган илғор бригадалар, мавсумда хирмонга 7-8 тоннадан пахта териб топширган О. Мирзаева, Ф. Усмонова, С. Деҳқонбоева сингари чевар теримчилар ҳақида, бу қизларнинг шу кеча-кундузда ҳам 100-150 килограмм кўсак териб, совхоз бўйича планнинг тезроқ бажарилишига муносиб ҳисса қўшаётганликлари тўғрисида мамнун бўлиб сўзлайди.

Совхознинг Р. Исмоилов, А. Алимов ўртоқлар бошлиқ бўлимларида ҳам ҳозир давлатга пландан ташқари пахта топширилмоқда. Илғор бўлимлар ишчилар ўртасида меҳнатни яхши ташкил қилганликлари, уларга қулай иш шароити яратиб берганликлари, кўпминг килограммчи теримчилар ҳаракатини кучайтириб, йиғим-теримнинг ҳар тарафлама уюшқоқлик билан ўтказилишини таъминлаётганликлари туфайли Ватан олдидаги бурчларини шараф билан адо этмоқдалар.

Бу бўлимларда барча дала ишлари конвейер усулида ташкил этилиб, ҳосили батамом йиғиб олинган ерларни ғўзапоялардан тозалаш, шудгорлашни бошлаб юбориш, шу йўл билан келгуси йил мўл ҳосили учун замин яратиш тадбирлари амалга оширилмоқда. Балли ўша илғор бўлимларнинг азамат пахтакорларига, чиндан ҳам уларни ҳар қанча мақтаса арзийди.

Қошки эди совхознинг бошқа бўлимларида ҳам йиғим-терим ишлари ана шундай жадаллик билан олиб борилаётган бўлса, бўлим раҳбарлари ҳосилнинг қолган қисмини тезроқ териб олиб давлатга топшириш учун астойдил курашаётган бўлсалар! Афсуски, қатор бўлимларда аҳвол бутунлай бошқача. Ҳали далада ҳосилнинг мўллиги, берилган графикнинг тўла бажарилиши учун барча имкониятлар мавжудлигига қарамай, бу бўлимларда кўсак териш ва давлатга пахта топшириш суръати шу куннинг талабига тўла жавоб бермайди. Бундай аянчли аҳволни Т. Абдуллаев, М. Чўтибоев ўртоқлар бошқараётган бўлимларда яққол кўриш мумкин.

Бу бўлимлар нима учун илғорларга тенглашишга ҳаракат қилмаяпти. Нега йиллик планни бажариш арафасида турган совхозни орқага судраяпти? Ахир бу бўлимларда ҳам илғор бўлимлардаги сингари ишчи кучлари етарли, техника мавжуд, қоп-қанор бут, тарозу шайку! Ҳамма гап шундаки, бўлим бошлиқлари ана шу имкониятлардан тўла фойдаланмаётирлар. Улар «бу йил бўлар иш бўлди» деган хомхаёлга берилиб, йиғим-терим ишига амалий раҳбарлик қилмай қўйганлар.

Совхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Т. Чиннибековнинг айтишига қараганда ҳар иккала бўлимда ҳам гектаридан яна 7-8 центнердан ҳосил йиғиб олиш мумкин. Шунинг учун ҳам ҳар бир кишига 100 килограммдан кўсак териш графиги белгиланган. Вахоланки ишга кеч чиқиб эрта қайтишга одатланиб қолган ишчиларнинг бир кунлик терган кўсаги 35-40 килограммдан ошмаётир. Шунинг учун ҳам ўртоқ Т. Абдуллаев бошқараётган бўлимда давлатга 23,4 ўрнига эндигина 16,5 центнердан пахта топширилган. Ўртоқ М. Чўтибоев бошқараётган бўлимда эса йиллик план 75 процент бажарилган.

Шуни ҳам айтиш керакки, далада қолган ҳосилнинг тақдири ҳал қилинаётган шу кунларда совхоз раҳбарлари томонидан бир қанча камчиликларга йўл қўйилмоқда. Улар пахта нобудгарчилигига қарши кескин кураш олиб бормаётирлар. Заводга олиб борадиган катта йўл ёқаларида чочилиб ётган, дарахтларга илиниб, нобуд бўлаётган пахтани ҳеч ким териб олмаётир.

Совхозда транспортдан фойдаланиш ҳам қониқарсиз аҳволда. Бор транспортлардан унумли фойдаланилмаётганлиги сабабли бўлимларда кўплаб пахта чўкиб қолмоқда. Биз совхозда бўлган куни ўртоқ Чиннибеков билан гараж бошлиғи ўртоқ Тошматов кечаси соат 10-11 гача машина топиш, шоферни ахтариш билан овора бўлдилар. Натижада 7- ва 8-бўлимларда бир неча 10 тонна пахта заводга топширилмай қолиб кетди.

Тўғри, маррага яқин қолди. Совхоз раҳбарлари (директори ўртоқ Х. Норматов) ғанимат кунларнинг қадрига етиб, йўл қўйилаётган баъзи камчиликларни тезда бартараф қилиш учун курашишлари, қолоқларни илғорлар даражасига етказиб олиш тадбирларини амалга оширишлари керак.

2-«Далварзин» совхози (директори Н. Бойматов, бошланғич партия ташкилотининг секретари И. Ермилов ўртоқлар) 1-«Далварзин» совхози билан қўшни, мусобадош. Ерига ерига туташ. 1-«Далварзин» совхози пахтакорларининг бирмунча ютуқларни қўлга киритганликларини инкор қилиб бўлмайди, аммо 2-«Далварзин» совхозида иш қониқарсиз ташкил этилган. Нега деганда бу совхозда ҳалига қадар биронта бўлим йиллик планни бажариш уёқда турсин, маррага яқинлашгани ҳам йўқ. Бунинг асосий сабаби шундаки, совхоз раҳбарлари мавжуд ишчи кучларини дала ишларига тўла сафарбар эта олмаётирлар, техника воситаларидан эса ҳаддан ташқари унумсиз фойдаланилмоқда. Бўлимларда меҳнат интизоми бўшашиб кетган, теримчилардан кўра ҳайбаракаллачилар кўп.

Биз ўртоқ С. Назиров бошлиқ 6-бўлим пахта далаларида бўлганимизда бирқанча ишчиларнинг кўсак теришда иштирок этмаётганлигини шу куни 14 ўрнига фақат 5.5 тонна кўсак терилганлигини аниқладик. Далада ҳосил кўп, агар бўлим бошлиғи ишга амалий раҳбарликни кучайтирса, ҳайбаракаллачиларни, иккинчи даражали иш билан банд қилиб қўйилган кишиларни теримга сафарбар этса, «ҳар бир кишига 70 килограммдан» деб белгиланган график ошириб бажарилган бўлур эди. Ана шундай аҳвол совхознинг М. Ортиқов, Холмирзаев, Тошматов ўртоқлар бошқараётган бўлимларда ҳам давом этмоқда.

Совхоз раҳбарлари «28 ноябрдан 15 декабргача» деб график тузганлар. Бу графикда кўрсатилишича ҳар куни 19 та машина билан 151 тонна кўсак терилиши керак. 48 та кўсак чувиш машинасидан унумли фойдаланиш лозим. Ана шундай қилиб бир кунда давлатга 126 тоннадан пахта топшириш планлаштирилган. Афсуски, бу график директор ва парткомнинг кабинетида — стол устидаги ойна тагида қолиб кетди. Графикнинг бажарилишини таъминлаш учун совхоз раҳбарлари ҳеч қандай амалий чора кўрмаётирлар.

Оқибатда ер қуруқ кунлари 19 та машинадан фақат 4 таси кўсак терган. Қолганлари турли баҳоналар билан дала четларига суриб чиқарилган. Ўртоқ Қ. Холмирзаев бошқараётган бўлимда кўсаклар хирмон бўлиб ётганлигига қарамай, 12 та чувиш машинасидан фақат 1 таси, ўртоқ М. Ортиқов бошқараётган бўлимда эса 11 агрегатдан 2 таси ишга солинган. Шундай қилиб совхознинг ҳамма бўлимларида 48 та кўсак чувиш машинасидан 16 таси ишлаган. Натижада ўша куни 180 тоннадан ортиқ кўсак чувилмай очиқ ҳавода қолиб кетган. Совхоз раҳбарлари бу ҳақда ўйлаб кўрмаётирлар. «Бизга ҳозирги ишлаб турган машиналарнинг ўзи етади», деб суръатни кучайтириш тўғрисида чинакамига ҳаракат қилмаётирлар.

Совхознинг сушилка хўжалигида ҳам тартиб йўқ. Ёқилғи етишмаётганлиги, раҳбарларнинг ёқилғи келтиришга аҳамият бермаётганликлари сабабли 4 та газ сушилкаси мунтазам ишламаяпти. Йўл қўйилаётган мана шу камчиликларнинг ҳаммаси дабдаба билан тузилган графикнинг чиппакка чиқишига олиб келмоқда. Бир кунда графикдаги 126 тонна ўрнига давлатга атиги 34 тонна пахта топширилганлиги фикримизнинг ёрқин далили бўла олади.

Совхоз раҳбарлари хотиржамлик билан «ҳали далада ҳосилимиз мўл, планни ошириб бажарворамиз» деб қуруқ ваъдабозлик қиладилар. Совхоз бўйича йиллик план эндигина 82 процент бўлибди. Агар йиғим-терим, давлатга пахта топшириш суръати мана шу аҳволда давом этаберса, камчиликлар бартараф қилинмаса раҳбарлар қандай қилиб ўз ваъдаларининг уддасидан чиқар эканлар. Ахир бўш қопни қуруқ ваъда билан тўлдириб бўлмайдику!

1-«Далварзин» совхозининг қолоқ бўлимлари илғор бўлимлардан ибрат олишлари, 2-«Далварзин» совхози пахтакорлари ўз мусобақадошларига 1-«Далварзин» совхозига етиб олиш учун курашишлари, шу йўл билан йиллик планни эртароқ бажариб, Бутуниттифоқ пахтакорлар қурултойига қатнашиш ҳуқуқига эга бўлиш учун астойдил курашишлари керак.

У. ЖОНГИТОВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Хўжаликка ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилиш керак

(Чиноз район партия комитетининг пленумидан)

Чиноз район партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми область партия комитетининг «Чиноз район партия комитетининг районнинг хўжалик ва сиёсий ҳаётига қониқарсиз раҳбарлик қилаётганлиги тўғрисида»ги қарорини муҳокама қилди. Бу масала юзасидан область партия комитетининг секретари ўрток А. С. Абдалин ахборот берди.

Чиноз райони пахта тайёрлаш бўйича область сводкасида энг охирги ўринлардан бирида қолиб келмоқда. Шу маҳалгача район колхозларининг бирортаси ҳам пахта тайёрлаш давлат планини бажармаган. Ана шундай жиддий аҳвол юз берганига қарамай, райондаги барча ишга яроқли кучлар ва мавжуд моддий-техника ресурслари далада қолган ҳосилни йиғиб-териб олишга тўла сафарбар этилмаган.

Обком бюросининг қарорида ва музокарада чиқиб сўзлаган ўртоқларнинг нутқларида таъкидлаб ўтилганидек, ишга яроқли колхозчиларнинг ярмидан кўпи пахта йиғим-теримида қатнашмаган, айрим колхозларда эса интизом жуда бўшашиб кетган.

Район колхозларида кўсак чувиш машиналари ва сушилка хўжаликларининг иши ёмон ташкил этилганидан терилган 1600 тоннадан ортиқ нам кўсак бир неча кунлаб бир ерда тўпланиб қолган. Шу сабабли ҳам ҳосилнинг кўплаб нобуд бўлишига йўл қўйилган. Кечалари қўл билан кўсак чувиш яхши уюштирилмаган. Пахтанинг нобуд бўлишига йўл қўяётган конкрет айбдорлар жавобгарликка тортилмаган. Кўпгина колхозларда колхозчиларнинг шахсий манфаатдорлик принципи қўпол равишда бузилмоқда. Уларнинг кундалик терган ва чувиган кўсаги учун ўз вақтида ҳақ тўланмаётир.

Бу фактларнинг ҳаммаси районда пахта тайёрлаш давлат планининг бажарилишини хавф остида қолдирмоқда. Айрим колхозлар, жумладан «XIX партсъезд», Карл Маркс номли, Свердлов номли, Шверник номли колхозлар планни эндигина 42-55 процентга етказиб бажарганлар. Пахта топшириш юзасидан берилган топшириқ системали равишда бажарилмаётганидан район колхозлари кунига 130 тонна ўрнига 60-65 тонна пахта топширмоқдалар. Маълум бўлишича, район хўжалигининг бошқа соҳалари ҳам суст ривожланмоқда.

Район партия комитетининг хўжаликка, айниқса пахтачиликка раҳбарлик соҳасида йўл қўйган жиддий камчиликларининг сабаби қаерда?

Даставвал шуни айтиш керакки, райком бюросининг раҳбарлик савияси ҳозирги куннинг юксак талабларига жавоб бермайди. Бу айниқса пахтачиликни ривожлантириш учун мавжуд имкониятлардан ва резервлардан жуда суст фойдаланилаётганлигида яққол кўринмоқда. Иш чуқур ўрганилмасдан, илғор тажриба ва прогрессив усуллар ҳисобга олинмасдан, юзаки, малакасиз раҳбарлик қилинмоқда.

Пленумда шу нарса таъкидландики, район партия комитети кўплаб қарорлар қабул қилади. Лекин бу қарорларни амалга ошириш учун чинакам ташкилотчилик иши олиб борилмайди. Райком раҳбар ходимлари омма билан мустаҳкам боғланмаганлар, меҳнаткашларнинг маданий-маиший эҳтиёжларини қондириш учун етарли чоралар кўрмаганлар, партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларни бўшаштириб юборганлар.

Райком бюроси, айниқса унинг секретарлари Солимуҳаммедов ва Клевлеев ўртоқлар топширилган иш учун жавобгарликни ҳис қилмай қўйганлар, раҳбар кадрларни танлаш ва тарбиялашнинг партиявий принципларини бузганлар, ходимларга нисбатан етарли даражада талабчанлик кўрсатмаганлар. Бу эса партия ва давлат интизомининг бўшашиб кетишига сабаб бўлган. Райком бюросининг ўзида камчиликларга танқидий кўз билан қарамаслик, бир-бирларининг хатосини кечиш каби зарарли кайфият вужудга келган.

Пленумда сўзга чиққан Очилов. Рустамов ва бошқа ўртоқлар райком секретари ўртоқ Солимуҳаммедовнинг раҳбарликдаги коллегиялчилик принципини бузганлигини, қуруқ маъмуриятчилик йўлига ўтиб кетганлигини танқид қилдилар. У, кўпинча бюро аъзоларининг фикри билан ҳисоблашмаган, партия активининг овозига қулоқ солмаган. Айрим ҳолларда эса танқидни бўғиш фактлари содир бўлган. Солимуҳаммедов ва Клевлеев ўртоқлар ўз фаолиятларидаги жиддий нуқсонлар ҳақида танқид бўлишини истамаганлар. Лекин райком бюросининг аъзолари бу ўртоқлар йўл қўяётган хатоларга нисбатан индамай юраверганлар. Бу билан улар хатони янада чуқурлаштирганлар. Бюро аъзоси, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Қолдибоев район ҳаёти учун энг жавобгар шахслардан бири бўлгани ҳолда камчилик ва хатоларга нисбатан бетарафлик позициясида туриб келган.

Нотиқлар райком қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига малакали раҳбарлик қилмаётганлигини, колхозларга ёрдам кўрсатиш ишига расмиятчилик билан қараб келганлигини, колхоз раҳбар кадрларига нисбатан талабчанликни кучайтирмаганлигини тўғри танқид қилдилар. Бунинг натижасида айрим колхозларнинг экономикаси жуда пасайиб кетган, улар ҳосилдорликни ошириш ва пахта тайёрлашда энг орқада қолмоқдалар.

4-«Вревский» наслдор моллар совхози партия бюросининг секретари ўртоқ Мираҳмедов район партия комитети совхозга қониқарсиз раҳбарлик қилаётгани, у ердаги ҳақиқий аҳволдан кўпинча хабарсиз эканлиги ҳақида гапирди.

—Мен,—деди у, — совхозда сут соғиб олиш планининг бажарилиши хавф остида эканлигини айтиб, ёрдам сўраб келганимда, райком секретари ўртоқ Солимуҳаммедовдан фақат «совхоз ишини бюрода бир эмас, икки марта муҳокама қилдик, бўлди-да, тағин сизларга қандай ёрдам керак!» деган жавобни олдим. Райком секретарининг катта бир хўжаликка бу қадар эътиборсиз қараганлигига қандай баҳо бериш керак? Нотиқ айрим колхозларнинг раҳбарлигига ишни эплай олмайдиган кишиларнинг қўйилганлигини, масалан, Свердлов номли колхоз раиси ўртоқ Эсонбеков колхозга раҳбарлик қилолмаётганини айтиб ўтди.

Пленум қатнашчилари кўпгина ҳолларда ишончни йўқотган баъзи кишилар бир жойдан-иккинчи жойга ишга кўчирилганлигини кўрсатувчи мисоллар келтирдилар. Чунончи, район ижроия комитети раисининг собиқ ўринбосари, райком пленумининг аъзоси ўртоқ Тўрахонов ишончни оқламагани учун ишдан бўшатилган эди. Лекин унинг устидан тушган шикоятлар текширилмасдан бости-бости қилиб юборилган. Тез кунда у район халқ маорифи бўлимига мудир қилиб тайинланган. Сал ўтмасданоқ у ердан ҳам бўшатилгач, мактабга директор қилиб қўйилган.

Музокарада чиқиб сўзлаган ўртоқлар Тўрахоновнинг, шунингдек Давлат банкаси район бўлимининг бошқарувчиси, пленум аъзоси Ҳошимжоновнинг райком секретари ўртоқ Солимуҳаммедовга нисбатан ўтакетган даражада хушомадгўйлик қилганликларини, улар игво тарқатиб райком бюроси аъзолари ўртасида нотўғри вазият вужудга келтирганликларини конкрет фактларда кўрсатиб ўтдилар.

Музокарада чиқиб сўзлаган ўртоқ Ҳошимжонов пленум қатнашчиларида нотўғри таассурот қолдирди. У ўз нутқида райком секретари ўртоқ Солимуҳамедовни асоссиз равишда кўкларга кўтариб мақтаб, партиявий принципсизлик кўрсатди. Шунинг учун ҳам пленумда унинг хатти-ҳаракати қаттиқ, принципиал танқид қилинди.

9-боғдорчилик совхозининг директори Юрков, МТС бош зоотехниги Аженов ўртоқлар районда партиявий-сиёсий ишлар бўш қўйилгани, райком бюроси МТСга қониқарсиз раҳбарлик қилаётганлиги ҳақида гапирдилар.

Пленумда идеология ишларига катта эътибор берилди. Область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири ўртоқ Пидаев райком партия пропагандасига, сиёсий агитацияга суст раҳбарлик қилаётганлигини қайд қилиб ўтди. Агитаторларнинг суҳбатлари кўпинча абстракт характерга эга бўлганлигидан район хўжалигининг муҳим вазифалари билан боғлаб олиб борилмаётир. Кадрларга иқтисодий билим бериш айниқса ёмон ташкил этилган, партия маорифи шохобчаларида янги ўқув йилига суст тайёргарлик кўрилмоқда. Бу масалалар билан бевосита шуғулланиши лозим бўлган райком секретари ўртоқ Клевлеев ҳатто ўқув йили қачон бошланишини ҳам билмайди.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан кенг қарор қабул қилди. Қарорда область партия комитетининг Чиноз район партия комитети иши тўғрисидаги қарори тўла маъқулланди ва қолган ҳосилнинг охирги граммигача нобуд қилмай тез кунда йиғиштириб олиш, партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларга раҳбарликни яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланди.

* * *

Пленум ташкилий масалаларни ҳам кўрди. Солимуҳамедов ва Клевлеев ўртоқлар райком секретарлари вазифасидан озод қилиндилар.

Пленум ўртоқ **Т. Ражабовни** район партия комитетининг биринчи секретари қилиб, ўртоқ **А. И. Балмашнев**ни иккинчи секретари қилиб сайлади.

15 ДЕКАБР — ХАЛҚ СУДЛАРИГА САЙЛОВ КУНИ

Янгийўл районидаги Ленин номли колхознинг сайлов пункти ҳузурида ташкил қилинган агитпунктда сайловолди ишлари қизитилиб, сайловчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар кучайтирилмоқда. **Суратда:** агитатор ўртоқ Марям **Каримова** сайловчи ўртоқ Ш. Ҳолиқов оиласида суҳбат ўтказаётир.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Сайловолди тайёргарлик ишларини ҳар тарафлама кучайтирайлик

Тўқувчилар маданият саройи ҳар қачонгидан ҳам гавжум. Унинг фойесидаги Совет Иттифоқи ва республикамизнинг хўжалик ҳамда маданиятига, тўқувчиларнинг меҳнат муваффақиятларига доир диаграммалар, фотосуратлар, кўргазмалар кўзга яққол ташланиб туради.

Эшигига «Агитпункт» деб ёзиб қўйилган катта хона ичидаги столларга газета, журналлар териб қўйилган. Агитпунктнинг навбатчиси Вера Кашницева хонага кириб келувчи ҳар бир кишини самимият билан қарши олиб, сайловчига унинг исм ва фамилиясининг тўғрилигини текширишда ёрдам бермоқда.

Сайлов пунктига бирин-кетин келаётган сайловчилар исми, фамилияларини текширтириб, навбатчи агитаторнинг суҳбатига қатнашмоқдалар. Ўртоқ Зоя Стрижикоза мудирлик қилаётган Фрунзе район 133-агитпунктда иш мана шу тарзда планли олиб борилаётир. Сайлов пунктида ташкилий-техника ишлари яхши йўлга қўйилган. Сайловчиларни рўйхатга олиш ишлари ҳам уюшқоқлик билан ўтказилди. Бунда сайловчиларнинг рўйхатдан тушиб қолмаслигига, уларнинг исм ва фамилияларининг тўғри ёзилишига эътибор қилинди. Натижада сайловчилар рўйхати ўз вақтида тузилиб, сайлов Низомида белгиланган муддатда кўринадиган жойга осиб қўйилди.

Бу агитколлектив сайловчилар ўртасида вақти-вақти билан лекция ва докладлар ўтказмоқда. Яқинда сайловчилар «Совет суди совет кишилари оиласини мустаҳкамлаш учун курашда» деган темадаги биринчи лекцияни тингладилар. Лекциядан сўнг «Фестиваль кунларида» деган кинокартина кўрсатилди.

Лекин райондаги ҳамма сайлов пунктларида ҳам сайловолди тайёргарлик ишлари бу хилда уюшқоқлик билан олиб борилаётир деб бўлмайди.

Пойафзалчилар маданият саройига 134-сайлов пункти жойлашган. 1-пойафзал фабрикаси директорининг ўринбосари ўртоқ Лев Михайлович Арушанов район ижроия комитетининг шу пунктдаги вакили ҳисобланади. Бу сайлов пунктини жиҳозлашдан тортиб, ҳамма иш фабриканинг бухгалтериясида ишловчи ўртоқ Бориевга ташлаб қўйилган. Ўртоқ Бориев сайлов пунктида ҳатто ким бўлиб ишлашини ўзи ҳам билмайди.

Сайлов пунктида осиб қўйилган рўйхатда кўпгина сайловчиларнинг номи, фамилиялари нотўғри ёзилганидан ҳатто агитатор Ваня Томская, Вера Рубянина ўртоқлар ажабланмоқдалар.

Маданият саройининг иккинчи қаватидаги ўқишхона столлари устига газета ва журналлар қўйилган. Унинг эшигига «Агитпункт» деб ҳам ёзиб қўйилган. Лекин хона совуқ бўлгани учун у ерда газета-журнал ўқишга имконият йўқ.

Бу сайлов пунктида ҳамма иш биргина секретарнинг ўзига ташлаб қўйилганлигидан сайловолди тайёрлик ишлари пала-партиш олиб борилмоқда. Агитпунктнинг иш плани тузилмаган. Сайловчилар билан агитаторларнинг қандай иш олиб бораётгани номаълум. Улар билан семинар ўтказилмайди.

Район ижроия комитетининг вакили ўртоқ Арушанов сайловга тайёргарлик кўриш ишига масъулиятсизлик билан қараб келмоқда.

Фрунзе район ижроия комитети ва район партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими 134-сайлов пунктидаги камчиликларни тезда бартараф қилиб, сайловолди тайёргарлик ишларини кучайтириши, сайловчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни жонлантириб юбориши лозим.

З. ШОКИРОВ.

Совет Конституцияси тўғрисида суҳбат

Яқинда Чирчиқ шаҳрида қурувчилар клуби ҳузуридаги агитпунктда СССР Конституциясига бағишланиб «Совет Конституцияси дунёда энг демократик конституция» темасида суҳбат ўтказилди. Суҳбатни 160-қурилиш тресты касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Ермаков-Морозов ўтказди. Кутубхонада совет кишиларининг меҳнати ва дам олишини кўрсатувчи фотомонтаж ташкил этилган.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Қуюв цехларини ихтисослаштириш тезлаштирилсин

ТОШКЕНТ СОВНАРХОЗИ МАШИНАСОЗЛИК БОШҚАРМАСИ РАҲБАРЛАРИНИНГ ДИҚҚАТИГА

Саноат ва қурилишни бошқаришни қайта ташкил этиш мамлакат экономикасини ривожлантириш тарихида янги давр очди. Саноат ва қурилишни маъмурий-иқтисодий районлар бўйича территориал принцип жиҳатдан бошқаришга ўтиш корхоналарнинг мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан ва резервлардан тағин ҳам кўпроқ фойдаланиш имкониятини берди. Шу муносабат билан корхоналарни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш соҳасида ҳам жуда катта истиқболлар очилди.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, қаерда ишлаб чиқариш тўғри ихтисослаштирилса ва кооперативлаштириш мақсадга мувофиқ йўлга қўйилса, у жуда катта иқтисодий фойда бермоқда. Мамлакатимизнинг кўпгина корхоналарида, жумладан «Серп и молот», «Сельхозмашцеп», «Гомсельмаш» ва бошқа корхоналар бу вазифани муваффақият билан амалга оширдилар ва маҳсулотнинг айрим турларини ишлаб чиқаришни кескин равишда кўпайтирдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев докладининг тезислари умумхалқ муҳокамасига қўйилган пайтда кўпгина мутахассислардан, айниқса машинасозлик заводларининг коллективларидан қуюв цехларини ихтисослаштириш ҳақида қатор конкрет таклифлар тушган эди. Шу муносабат билан Тошкент маъмурий-иқтисодий райони Халқ хўжалиги кенгашининг машинасозлик саноати бошқармаси бир-бирига яқин турдаги маҳсулот ишлаб чиқарадиган корхоналарнинг, даставвал «Чирчиксельмаш», «Ташсельмаш» ва «Узбексельмаш» заводларининг қуюв цехларини ихтисослаштиришга қарор қилган эди.

Бироқ шуни айтиш керакки, ҳозиргача бу соҳада қилинган ишлар мутлақо қаноатланарли эмас. Ана шу корхоналар ўртасида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш масалаларида жиддий камчиликлар бор. Аввало шуни айтиш керакки, қуюв цехларини, жумладан «Чирчиксельмаш» заводининг қуюв цехини реконструкция қилиш ишлари ҳаддан ташқари чўзиб юборилмоқда.

Бу йил қуюв цехларини ихтисослаштириш бўйича тузилган планга мувофиқ «Чирчиксельмаш» заводининг қуюв цехида мавжуд конвейерларни реконструкция қилиш, қўшимча равишда яна иккита электр печи ўрнатиш, махсус бўлимлар ташкил этиш ва бошқа тадбирлар белгиланган эди. 1957 хўжалик йилининг якунланишига жуда оз вақт қолди. Бироқ белгиланган ишларнинг кўпчилиги ҳали бажарилмаган.

Қуюв цехини ихтисослаштириш муносабати билан белгиланган объектларнинг ишга туширилмаётганлиги бошқа корхоналар ўртасида кооперативлаштиришни йўлга қўйишга жиддий тўсқинлик қилмоқда. «Чирчиксельмаш» заводининг қуюв цехи пўлат қуйилмалари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилиши лозим. Бу ерда ўтган йилнинг худди шу давридагига қараганда қишлоқ хўжалиги учун деталлар ишлаб чиқаришга кетадиган пўлат тайёрлаш қарийб икки баравар кўпайган бўлса ҳам, бу миқдор кооперация бўйича алоқа қиладиган бошқа корхоналарнинг эҳтиёжини тўла қондира олмайди.

Ҳозирги кунда бу ерда пўлат билан биргаликда чўян қуйилмалари ҳам тайёрланмоқда. Ваҳоланки, маҳсулотнинг бу турини «Узбексельмаш» заводининг қуюв цехи етказиб бериши лозим эди. Бироқ ҳалигача «Узбексельмаш» заводи «Чирчиксельмаш» заводига зарур миқдорда чўян қуйилмалари бермаётир.

Чўяндан қуйиладиган 57 номдаги деталлардан ҳозиргача атиги 6 таси кооперация йўли билан «Узбексельмаш» заводида тайёрланмоқда. Лекин шуни айтиш керакки, «Узбексельмаш» заводи бу деталларни фақат қолипга қуйиб жўнатмоқда, уларга механик ишлов бериш эса «Чирчиксельмаш» заводининг ўзида бажарилаётир. Бу кооперация эмас, балки ярим кооперациядир, бу ишимизга жуда кам фойда беради. Чунки Тошкентда қуйилган деталларнинг 15-20 проценти ортиш ва тушириш вақтларида шикастланиб, бракка чиқаётир.

Мутахассисларнинг, жумладан «Чирчиксельмаш» заводининг бош металлурги Вишневецкий ва шу завод қуюв цехининг бошлиғи Гуревич ўртоқларнинг фикрича, корхоналар ўртасида ишлаб чиқаришни бу хилда кооперативлаштириш мутлақо нотўғридир. Тайёрланаётган маҳсулотнинг конструктив-технологик хусусиятлари ҳамда мавжуд ишлаб чиқариш қувватларининг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда ихтисослаштиришни ташкил этиш лозим. Белгиланган номенклатура усталик билан мақсадга мувофиқ корхоналар ўртасида тақсимланиши ва у ўша жойнинг ўзида бутун технологик процесслардан ўтиши зарур.

«Чирчиксельмаш» заводининг қуюв цехида оғирлиги 300-500 граммдан то 70 килограммгача бўлган деталлар қуйилмоқда. Ўз-ўзидан маълумки, ҳар хил оғирликдаги ва турли хил конструкциядаги деталларни тайёрлаш техника-иқтисодий кўрсаткичларни тинмай яхшилай боришга тўсқинлик қилади.

Қуюв цехларида тайёрланадиган деталларнинг турини имкони борича камайтириш ва уларни ҳар бир корхонанинг ўзига хос хусусиятларини ўрганиш асосида мақсадга мувофиқ қилиб тақсимлаш зарур.

Тошкент маъмурий-иқтисодий райони Халқ хўжалиги кенгашининг машинасозлик саноати бошқармаси ўзи бошлаган ишни ярим йўлда чала қолдирмасдан уни охирига етказиши керак. Бу масала қанчалик тезроқ, тўғри ҳал қилинса, машинасозлик корхоналари шунчалик кўпроқ манфаат кўради.

В. СКОРОДУМОВ.

Мажбурият ошириб бажарилди

Сирдарё районидаги «Ўзбекистон ССР ўн йиллиги» артелининг аъзолари йил бошида давлат планини муддатидан олдин бажариш юзасидан ўз зиммаларига катта мажбурият олган эдилар. Улар яқинда бу мажбуриятнинг муваффақиятли суратда бажарилганлиги тўғрисида рапорт бердилар.

Йиллик топшириқни муддатидан олдин бажарган бу коллектив шу кунгача пландан ташқари 200 минг сўмликдан ортиқ маҳсулот берди.

Т. ДУСМАТОВ.

Совет суди—гражданлар ҳуқуқи ва манфаатларининг ҳимоячиси

Коммунистик партия В. И. Лениннинг ўлмас ғояларига амал қилиб, кўп миллионли совет халқини давлатни бошқаришга актив жалб қилмоқда. Кенг халқ оммасининг актив иштироки ва ёрдамига таяниб ишлаётган халқ судларининг фаолияти бунинг ёрқин далилидир. Яқинда совет кишилари халқ судлари ва маслаҳатчиларини сайлайдилар.

Халқ судлари сайлови катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган муҳим давлат ишидир. Халқ судлари сайловига тайёрлик кўриш меҳнаткашларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ниҳоятда ошган, халқ хўжалиги планларини, биринчи навбатда давлат пахта тайёрлаш планини тўла бажариш учун кураш тобора кучаётган бир пайтда амалга оширилаётир.

КПСС XX съездининг тарихий қарорлари совет демократияси ва социалистик қонунчиликни ҳар тарафлама ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлаш вазифаларини белгилаб берди. Халққа хизмат қилиш Коммунистик партия фаолиятининг олий қонунидир. Партия ва ҳукуматимиз совет халқининг тобора ўсиб бораётган моддий ва маданий эҳтиёжларини тўла қондириш ҳақида ғамхўрлик қилмоқдалар. Бизнинг жамиятимизда гражданларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жуда юксак даражага кўтарилди. Совет ҳокимияти органларининг фаолияти ана шу вазифани адо этишга қаратилган. Партия ва ҳукумат социалистик қонунчиликни ҳарқандай бузишларга, меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондиришга эътиборсизлик билан қараш фактларига қарши ҳар доим муросасиз курашиб келдилар.

Меҳнаткашларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига ҳар қандай йўллар билан қасд қилишга қарши кураш олиб бориш совет судининг муқаддас бурчидир.

Совет суди дунёда энг демократик суддир. У социалистик мулкни талон-торож қилувчиларга қарши, ўғри ва бошқа жиноятчиларга қарши доимо тинмай кураш олиб боради. Шу билан бир қаторда совет суди мамлакатимиз гражданларининг СССР Конституциясида ёзиб қўйилган ҳуқуқларини изчиллик билан ҳимоя қилади. Сайловчилар томонидан умумий, тўғридан-тўғри ва тенг сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан уч йиллик муддатга сайланадиган халқ судлари совет суд системасининг асосий звеносидир.

Халқ судларида гражданларнинг ҳаётига, уларнинг соғлигига, эркинлигига ва қадр-қимматига қарши қаратилган жиноятлар, мол-мулк жиноятлари (талончилик, ўғрилик ва фрибгарлик қилиш) ҳақидаги ишлар кўрилади.

Ўтмишнинг кишилар онгидаги сарқитлари хилма-хил кўринишларда мавжуд бўлади. Ўтмишнинг ана шундай сарқитларига барҳам беришда совет ҳуқуқи, суди жуда катта роль ўйнайди. Совет суди ўз амалий фаолиятида социалистик давлат қонунларига таяниб, жиноятчиларни жазолайди, гражданларнинг ҳуқуқини ҳимоя қилади. Шу билан бирга совет суди қонунни бузувчиларнинг тузалишини, қайта тарбия қилинишини таъминлайди, жамият аъзоларини давлат ва коллективга нисбатан чин қалбдан муносабатда бўлиш руҳида, совет қонунлари ва социалистик жамоат тартибларини ҳурмат қилиш руҳида тарбиялайди.

СССР Конституциясида гражданларнинг жинсидан қатъий назар, чинакам тенг ҳуқуқлилиги таъминланган. СССРда хотин-қизларга давлат, сиёсий, ишлаб чиқариш, хўжалик ҳаётининг барча соҳаларида эркаклар билан тенг ҳуқуқ берилган. Партия ва ҳукумат томонидан қилинаётган жуда катта ғамхўрлик туфайли Ўзбекистон хотин-қизлари эркин меҳнат бахт-саодатидан, тенг ҳуқуқли ҳаётнинг қувончидан баҳраманд бўлмоқдалар. Шунга қарамай ҳали бизда хотин-қизларга нисбатан бой-феодалларча муносабатда бўлувчи айрим шахслар учраб туради. Совет суди хотин-қизларнинг шахсига ва қадрига қасд қилувчи, шунингдек хотин-қизларга жамият ҳаётида актив қатнашишни ман этувчи шахсларни қаттиқ жазолайди.

Совет суди мамлакатимиз меҳнаткашларининг асосий ҳуқуқларидан бири бўлган меҳнат қилиш ҳуқуқини ҳимоя қилади. Мамлакатимизда меҳнат қилиш гражданларнинг фақат ҳуқуқигина бўлиб қолмасдан, шунингдек меҳнатга лоёқатли ҳар бир кишининг бурчи ва шон-шараф иши ҳамдир. Бизда меҳнат аҳли катта иззат ва ҳурматга сазовордир. Коммунистик партия ва Совет давлати кишиларимиз ўзларининг СССР Конституциясида гарантияланган меҳнат қилиш ҳуқуқларидан тўла фойдаланишлари ҳақида ғамхўрлик қиладилар.

Совет қонунчилиги меҳнатга тааллуқли иш юзасидан даъво билан судга мурожаат қилиш имкониятини тўла равишда осонлаштириб берган. Масалан, меҳнатга тааллуқли ишларни кўриш тартиби ҳақидаги янги қонун халқ судьяларининг ана шу категориядаги ишларни кўриш ҳуқуқини янада кўпроқ кенгайтиради.

Шунингдек халқ судлари колхозчиларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳам ҳимоя қилишга даъват этилганлар. Колхозчилар ўзларининг қишлоқ хўжалик артели Уставидан келиб чиқадиган қонуний ҳуқуқларига дахил қилинган барча ҳолларда халқ судига мурожаат қила оладилар.

Совет давлати меҳнаткашларнинг моддий турмуш даражасини юксак даражага кўтариш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилиш билан бир қаторда гражданларнинг шахсий мол-мулкини ҳушёрлик билан қўриқлайди. СССР Олий Совети Президиумининг «Гражданларнинг шахсий мол-мулкини қўриқлашни кучайтириш ҳақида» 1947 йилнинг 4 июнида чиқарган Фармони бунинг далилидир.

Халқ судлари жиноятчиларга нисбатан қаттиқ жазо чорасини қўлланиш билан бир қаторда, уларнинг жиноий ҳаракати натижасида жазоланган гражданларга етказилган зарарни қоплаш чораларини ҳам кўрадилар. Халқ судлари мулк юзасидан гражданлар ўртасида чиққан жанжалларни ҳам ҳал қиладилар. Шунингдек, улар гражданлар билан корхоналар ўртасида бахсли масалаларни ҳам ҳал қиладилар.

Ҳар бир граждан қонунга мувофиқ ўз шахсий мол-мулкининг эгаси ҳисобланади. Шахсий мол-мулкка ворислик қилиш ҳуқуқи ҳам гражданларнинг мулкий манфаатларига тааллуқлидир. Ворислик юзасидан бўлган жанжаллар халқ судида кўрилиб ҳал қилинади. Халқ суди жанжални қонунга мувофиқ ҳал қилади ва шу йўл билан гражданларнинг шахсий мол-мулкка бўлган ҳуқуқларини ҳимоя қилади.

Гражданларнинг уй-жойга бўлган ҳуқуқларини ҳимоя қилиш совет суди томонидан қилинадиган асосий ғамхўрликлардан бири ҳисобланади. Совет уй-жой ҳуқуқи гражданларнинг уй-жой манфаатларини таъминлашга қаратилган. СССРда уй-жой қонунчилиги меҳнаткашлар оммасининг уй-жой биноларига бўлган эҳтиёжини тўла ва атрофлича қондириш вазифасига бўйсундирилган. Партия ва ҳукуматнинг уй-жой қурилиши юзасидан кўрган кейинги тадбирлари бунинг далилидир.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати совет оиласини мустаҳкамлаш, она ва болаларнинг ҳуқуқини ҳимоя қилишга жуда катта эътибор берадилар. Социализм оилавий турмушни ва оила аъзоларининг бир-бирига муносабатини қайта қурди. Совет оиласини мустаҳкамлаш иши, она ва болалар ҳақида ғамхўрлик қилиш жамоат иши бўлиб, ундан бизнинг давлатимиз ва жамиятимиз жуда манфаатдордир.

Совет қонунчилиги ва совет суди болаларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилади. Бизнинг мамлакатимизда болалар ўз ота-оналари учун ортиқча юк ёки ташвиш эмас, балки уларнинг бахти ва қувончидир. Ота-оналар фарзандларига зўр ифтихор билан қарайдилар, уларга нисбатан ўз бурчларини жон-дилдан адо этадилар. Бизнинг мамлакатимизда ўз ота-оналик бурчларини бажаришдан бош тортувчи кишилар жуда камдан-кам учрайди. Бундай ҳолларда совет суди болаларнинг манфаатини ҳимоя қилади. Суд практикасида ўз болалари учун нафақа тўлашдан қасддан бош тортувчи оталар ҳам борлиги маълумдир. Айрим ҳолларда улар атайлаб бирон жойга ишга кирмайдилар ва турли тасодифий ишларни бажариб юрадилар. Бундай ҳолларда халқ суди нафақа тўлашдан қасддан бош тортувчи оталарни жиноий жавобгарликка тортади ва жазолайди. Ўтмишнинг кишилар онгидаги сарқитларига қарши курашишда фақат судгина эмас, шунингдек жамоатчилик ҳам катта роль ўйнайди. Жамоатчиликнинг бу соҳадаги роли янада оширилиши зарур.

Совет Конституцияси гражданларнинг шахсий эркинлигини гарантиялаган ҳолда шахснинг дахлсизлигини ҳам эълон қилади. Шахснинг дахлсизлиги принципи тергов-прокуратура ва суд органлари фаолияти асосининг асосидир. Суднинг қарори ёки прокурорнинг санкцияси бўлмай туриб, ҳеч ким қамоққа олиниши мумкин эмас.

Совет қонунлари КПСС XX съездининг социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш ҳақидаги тарихий қарорлари асосида иш юритиб, жиноий ишларни текширишда қонун томонидан тақиқланган усулларни қўлланиш билан гражданларни таҳқирлашга йўл қўйган мансабдор шахсларни қаттиқ жавобгарликка тортади.

Социалистик жамиятда шахс манфаати билан коллектив манфаати ўртасида қарама-қаршилик йўқ. Шахс ва коллектив манфаатлари ўзаро мос келади. Совет суди кишининг ҳаёти ва соғлигини ҳимоя қилар экан, давлат томонидан ўз зиммасига юклатилган энг муҳим вазифалардан бирини адо этади.

Капиталистик мамлакатларда қонун ва суд монополистик капитал манфаатларига хизмат қилгани ҳолда, эксплуатация қилинувчиларга нисбатан қилинган кўпгина жиноятларни жазосиз қолдиради. Капиталистик мамлакатларда шахснинг дахлсизлиги мавжуд эмас. У ерда ҳозирги замон шароитида пулдорларгина шахсий ҳуқуққа эга бўлиб, бошқа ҳамма гражданлар эксплуатация қилиш учун яроқли бўлган хом материал сифатида саналади.

Безорилик — ўтмишнинг жирканч қолдиқларидан биридир. Безорилик мавжуд жамоат тартибини жиноий равишда бузиш билан бир қаторда жамиятни ва совет кишисининг шахсини очиқ равишда ҳурмат қилмасликдан ҳам иборатдир. Шунинг учун ҳам у жуда хавфлидир. Майда безориликка қарши кураш ҳақидаги фармонга мувофиқ суд томонидан маъмурий тартибда кўриладиган ишлар ана шундай категориядаги ишлар қаторига киради.

Кейинги вақтда безориликка қарши кураш кучайтирилганига ва бу соҳада маълум ижобий ўзгариш юз берганига қарамай, совет гражданлари жиноятга қарши кураш олиб борувчи органлардан безориликка қарши курашни янада кучайтиришни ҳаққоний равишда талаб қилмоқдалар. Ўзаро ҳақоратлаш ва гражданларнинг иззат нафсига қасд қилишдан иборат бошқа безориликлар бизнинг жамоатимиз учун ётдир. Айрим судьялар бундай ишларни бевосита жойнинг ўзида, жамоатнинг кўз ўнгида кўриб ва қабул қилинган ҳукмни судланувчининг иш жойига юбориб жуда тўғри иш қилмоқдалар.

Партиямиз XX съезди бошқа вазифалар билан бир қаторда совет тузумини, социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашни, капитализмнинг кишилар онгидаги сарқитларига қарши курашни кучайтиришни муҳим вазифа қилиб қўйди. Бу вазифаларнинг ҳаммаси бевосита халқ судининг фаолиятига тааллуқлидир. Республикамизда халқ судлари ва халқ маслаҳатчиларига ўтказиладиган сайловлар 15 декабрга белгиланган. Бу сайловлар, шубҳасиз, совет халқи жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукумати атрофига янада мустаҳкамроқ жипслашганлигининг янги ёрқин намойиши бўлади.

Ф. БАКИРОВ,
юридик фанлар кандидати.

„Коммунист“ журнали ўқувчиларининг учрашуви

Тошкентда КПСС Марказий Комитетининг назарий ва сиёсий журнали «Коммунист» журнали ўқувчиларининг учрашуви ўтказилди. Учрашув қатнашчилари редакциянинг 1958 йилги иш плани билан танишдилар.

Журнал редколлегиясининг аъзоси А. Д. Никонов ахборот бериб айтдики, журнал коммунистик қурилишнинг энг муҳим масалаларини назарий жиҳатдан ишлаб чиқишни, Совет Иттифоқида, Хитойда ва бошқа социалистик мамлакатларда экономиканинг бу мамлакатлар сиёсати, идеологияси, фани, маданияти ва турмушининг тараққиёт процессларини илмий жиҳатдан умумлаштиришни, капиталистик мамлакатларда ижтимоий ҳаётга доир туб проблемаларни ёритишни ва ҳозирги замондаги энг янги воқиаларни илмий жиҳатдан умумлаштириш асосида марксча-ленинча таълимотнинг ҳамма томонларини янада ривожлантиришга ёрдам беришни ўз олдига мақсад қилиб қўяди. Совет Иттифоқидаги ва бошқа социалистик мамлакатлардаги энг яхши илмий. назарий кучлар, партия, совет, касаба союз ходимлари, жаҳондаги озодлик ҳаракатининг кўзга кўринган арбоблари журнал ишларига жалб этилади.

Журналнинг редколлегияси 1958 йилда босиб чиқариладиган материалларнинг жанрларини кўпайтириш ниятидадир. Назарий мақолалар ва рецензиялардан ташқари яна лекция ва консультациялар, саволларга жавоблар, халқаро обзорлар, публицистик очерклар ҳам мунтазам суратда босилади.

Социализмдан коммунизмга ўтиш процессида Совет давлатининг тараққиётига бағишланган ва ҳозирги шароитда социалистик миллатларнинг тараққиётини акс эттирадиган мақолалар, совет кишисининг маънавий қиёфасининг ўсиш йўллари ва методларини кўрсатиб берадиган мақолалар нашриёт планига киритилди. Ҳозирги табиёт билимининг фалсафий проблемаларига, буржуа философияси ва социологиясининг энг янги назарияларини танқидий анализ қилишга доир материаллар тайёрланмоқда.

Журнал ўқувчилари СССРнинг асосий иқтисодий вазифасини ҳал этишнинг конкрет перспективалари тўғрисидаги, халқ хўжалигини планлаштириш ва бошқаришни янада такомиллаштириш, техникани тараққий эттириш масалалари ҳақидаги мақолалар билан таниша оладилар. Журналнинг тарихий бўлимида КПСС тарихи, умумий тарих тўғрисида, тарих фанида ревизионизм ва догматизм кўринишлари ҳақида бир қанча актуал материаллар босиб чиқариш мўлжалланди. Совет адабиёти ва санъатини ривожлантиришнинг энг муҳим масалалари юзасидан мақолалар босиб чиқарилади.

Халқаро ҳаётга доир масалалар юзасидан Совет Иттифоқи, Хитой ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ташқи сиёсати тўғрисида мақолалар тайёрланмоқда. Бир қанча материалларда ҳозирги капитализмнинг иқтисодий ва сиёсий тараққиётидаги энг янги холатлар анализ қилинади, капиталистик мамлакатлардаги қардош коммунистик партияларнинг иш тажрибалари умумлаштирилади. Журнал редакцияси социалистик мамлакатларнинг иқтисодий ва сиёсий проблемаларини аввалдагига нисбатан янада батафсилроқ ёритиш ниятидадир.

1958 йилда «Коммунист» журнали саҳифаларида партиявий ташкилий, партиявий сиёсий ишлар ва идеология ишлари юзасидан КПСС XX съезди қарорларида белгиланган масалаларни съезддан кейин тўпланган конкрет тажрибалар билан белгиланган масалаларни ёритадиган мақолалар кўпроқ босилади. Редакция ана шу тажрибага таяниб, партия қурилиш назарияси билан боғлиқ бўлган актуал проблемаларни ишлаб чиқиш ниятидадир. Жумладан, раҳбар партия органларининг иш услуби ва методлари тўғрисидаги, коммунизм учун курашда партия аъзоларининг илғорлик роли ҳақидаги, партия ишлари формаларининг хиллари ҳақидаги, ҳозирги кунда партия ходимининг типи тўғрисидаги, хўжалик кадрларининг фаолиятида партиявийлик ҳақидаги, йирик корхоналарда, колхозларда, олий ўқув юртларида партия ишлари тўғрисидаги мақолалар журнал планига киритилди.

Танқид ва библиография бўлими анча яхшиланади. Марксизм-ленинизм классикларининг асарлари, совет олимларининг энг муҳим асарлари тўғрисида рецензиялар, илмий, ижтимоий, сиёсий журналлар ва маҳаллий партия ташкилотларининг журналлари ҳақида обзорлар систематик равишда босилади.

«Коммунист» журналининг иш планини муҳокама қилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари И. Р. Арнаутов, Ўрта Осиё давлат университетининг доценти Т. А. Тутунжан, молия-иқтисод институтининг доценти Н. Е. Омелин, Ленин район партия комитети сиёсий оқартув кабинетининг мудири Т. Т. Шчадилов, медицина институти философия кафедрасининг мудири В. И. Шахмайкин, Низомий номидаги педагогика институтининг доценти Ғ. Р. Ризаев, алоқа институти марксизм-ленинизм кафедрасининг мудири Ҳ. Турсунов ва башқалар қатнашдилар. Сўзга чиққан ўртоқлар партия ташкилотларининг ҳаётида журнал муҳим роль ўйнаётганлигини таъкидлаб, журналнинг ишларини янада яхшилашга, авторлар сонини кўпайтиришга қаратилган бир қанча таклифларни киритдилар. (ЎзТАГ).

Минск автомобилсозларининг муваффақияти

Минск автомобиль заводи, мамлакатимизнинг энг йирик автомобиль саноати корхоналаридан бири ҳисобланади. Корхона қурилиши Улуғ Ватан уруши эндигина тугалланган бир пайтда бошланган эди. Корхона ишчилари дастлабки бешта автомобилни 1947 йилда, Совет ҳокимиятининг 30 йиллиги байрам қилиниши арафасида конвейердан туширдилар. Машиналар Ярославск автомобилсозлари томонидан юборилган деталлардан йиғилди.

Корхонанинг кўпминг кишилик коллективи автомобиль ишлаб чиқаришни тинмай кўпайтира бордилар. Халқ хўжалиги учун янада кўпроқ машиналар ишлаб чиқариш мақсадида кўпгина тадбирлар амалга оширилди. Завод конструкторлари ишлаб чиқариш новаторлари билан ҳамкорликда корхонани янги техника билан қуроллантириш йўлида ҳормай-толмай ишладилар. Ўтган қисқа вақт ичида Минск автомобилсозлари 20 хилдан ортиқ ажойиб юк машиналари яратишга эришдилар. Жумладан, ўрмон саноати учун мосланган чидамли автомобиллар, 25 тонналик автосамосваллар қурилишларда ва бошқа хўжаликларда ишлатилиб юқори баҳо олди. Заводда яқинда 40 тонналик қудратли самосвалларнинг тажриба партияси ишлаб чиқарилди ва улар ҳозирги вақтда муваффақият билан синовдан ўтказилмоқда.

Бу ерда ишлаб чиқарилаётган МАЗ-205 самосваллари халқ хўжалигида жуда кенг қўлланилаётир. Биргина шу йилнинг ўзида ана шундай самосваллардан 35 мингдан кўпроғи конвейердан чиқарилди. Завод коллективи МАЗ-205 самосвалини Хитой Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Финляндия ва Афғонистон, Миср ва бошқа мамлакатларга ҳам жўнатиб туради. Автомобилсозлар бу самосвални янада такомиллаштириш устида мунтазам иш олиб бормоқдалар. Конструкторлар технолог ва рационализатор ишчилар билан ижобий ҳамкорликда МАЗ-205 самосвали оғирлигини 100 килограммдан ортиқроқ камайтиришга муваффақ бўлдилар. Машина кабинасига иситиш ва бошқа аппаратуралар ўрнатилиб, шофернинг қулай ишлаши учун яхши шароит яратиб берилди.

Шу кунларда завод конструкторлари аввалги самосвалларга нисбатан анча чидамли бўлган МАЗ-503 самосвал ва МАЗ-500 юк автомобилларининг чертежларини яратиш устида ишламоқдалар. Бу автомобиллар қудратли двигателлар билан таъминланиб, уларнинг бортини кўтариш учун кучли гидроподъёмниклар ўрнатилади. Машина двигатели кабинанинг остки қисмига жойлаштирилади.

Завод коллективи МАЗ-502 автомобилларини ишлаб чиқаришга киришди. Шунингдек, юкни ён қисмидан ағдаришга мослаштирилган самосвалларнинг тажриба нусхалари ҳам тайёрланиб бўлди.

Минск автомобилсозлари Совет ҳокимиятининг 40 йиллигини ишлаб чиқаришда катта муваффақиятларни қўлга киритиш билан кутиб олдилар. Ноябрь ойида завод конвейерларидан 75-мингинчи автомашина туширилди. Завод коллективи октябролди социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлиги туфайли шаҳар Ҳурмат тахтасидан муносиб ўрин эгаллади. Автомобилсозлар СССР Олий Совети юбилей сессиясининг СССР халқларига қарата чиқарган Мурожаатига жавобан йиллик планни муддатидан илгари бажариш ва меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига 50 миллион сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга, шунингдек жамғариш йўли билан 6 миллион сўмлик машиналар ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

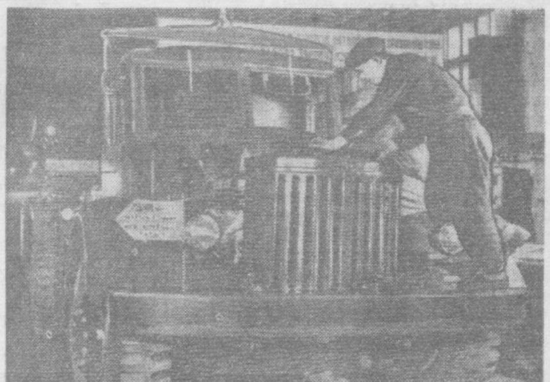

Суратда: заводнинг автомобилларни йиғиш ва синовдан ўтказиш цехида 75-мингинчи машина бош конвейерда йиғилмоқда.

М. Миннович фотоси, (ТАСС-фотохроникаси).

Институтнинг илмий ходимлари қишлоқ хўжалик экономикасини юксалтириш масаласини ўрганмоқдалар

Оққўрғон райони областдаги энг йирик пахтакор районлардан биридир. «Оққўрғон» совхози ва район колхозлари олдида пахта ҳосилини ошириш, чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини янада ривожлантиришдек катта вазифалар турибди.

Кейинги йилларда, айниқса 1956 йили районнинг колхоз, совхоз ва МТСлари қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини ошириш, хусусан пахтачиликни ривожлантириш йўлида бирмунча ижобий натижаларни қўлга киритдилар.

«Ленинобод» колхози ва бошқа колхозларнинг юқори ҳосил етиштираётган бригада аъзолари ҳамда «Оққўрғон» совхозининг илғор бўлим ишчилари пахтачиликни ривожлантириш соҳасида яхши натижаларга эришмоқдалар ва йилдан-йилга пахта ҳосилининг бир меёрда ошиб боришини таъминлаётирлар.

Аммо, районда бир қатор кам ҳосилли колхозлар ҳам бор. 2-МТС зонасидаги айрим колхозлар бунга мисол бўла олади. Бу колхозлар ташкилий-хўжалик жиҳатдан етарли мустаҳкамланмаган, улар ишлаб чиқаришда жуда паст кўрсаткичга эришмоқдалар.

«Оққўрғон» совхозининг жуда кўп бўлимларида пахтанинг ялпи маҳсулоти ва ҳосилдорлигининг бир меёрда ошиши таъминланмаган. Бу ерда маҳсулот ишлаб чиқариш учун ортиқча меҳнат ва маблағ сарфланишига йўл қўйилмоқда. Бундай муҳим камчиликларнинг содир бўлишига асосий сабаб райондаги колхоз ва совхоз раҳбарлари ишлаб чиқариш фаолиятининг иқтисодий натижаларига етарли баҳо бермаётганликларидадир. Ана шу масалани ҳал қилиш учун Тошкент молия-иқтисод институтининг илмий ходимлари Оққўрғон район хўжаликларида 2 йил давомида илмий текшириш ишлари олиб бордилар.

1956 йили институт коллективининг ташаббуси билан «Оққўрғон» совхози ва район колхозларининг вакиллари, МТС хизматчилари иштирокида иқтисодий конференция ўтказилди. Конференцияда колхоз раислари, совхоз директори ва район хизматчилари ҳамда институт ўқитувчиларининг колхозлар ва совхоз экономикасини кўтариш ҳақидаги докладлари тинтланди. Колхозлар, совхознинг экономикасини юксалтириш соҳасидаги асосий масалалар ҳар томонлама муҳокама қилинди. Район партия, совет ташкилотлари, колхоз правлениелари ҳамда совхоз, МТС хизматчиларининг асосий эътибори пахта ҳосили ва чорва моллари маҳсулдорлигини ошириш, меҳнат ва моддий ресурсларни тежаш масалаларига қаратилди.

Конференциянинг асосий материаллари институт томонидан алоҳида тўплам қилиб тайёрланди. Институт коллективи 1957 йилда МТС ва совхозда фойдаланиладиган ҳар 100 гектар ер ҳисобига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги тажрибаларни ўртоқлашиш ва бу хўжаликларда экономикани юксалтириш масалаларини қунт билан ўрганиб, чуқур илмий текшириш ишлари олиб борди.

Институтнинг қишлоқ хўжалик экономикаси кафедраси ўқитувчилари Тельман номли, Навоий номли ва «Озод» колхозларида колхоз правлениелари билан биргаликда колхозчиларнинг, бригадир, колхоз раҳбарлари меҳнат кунларига далачилик ва чорвачилик бўйича қилинган ишларга тўланадиган ҳақни олинган ҳосилнинг ялпи маҳсулотига қараб янги система билан тўлаш ҳақидаги таклифлар муҳокама қилинди. Бу таклифларда дала ишларини механизациялаш соҳасида юз берган ўзгаришларни ҳисобга олиб, колхозларда меҳнатни нормаллаштиришни яхшилаш масалалари ҳам кўзда тутилган.

Шу кунларда институт Оққўрғон районидаги колхоз, совхоз ва МТСларнинг экономикасини кўтариш масаласига доир мақолалардан иборат махсус тўплам тайёрламоқда. Бунда районда ўтказилган илмий-текшириш ишларининг якунлари, қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан юқори ҳосил етиштиришда меҳнат унумдорлигини ошириш ва таннархини камайтириш резервлари ва фойдаланиш йўллари батафсил баён қилинган.

Л. ТЕОДОРОВИЧ,

Тошкент молия-иқтисод институти қишлоқ хўжалик экономикаси кафедрасининг мудири, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

ТОШКЕНТ-КИЕВ ИҚТИСОДИЙ РАЙОНЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ

Киев, „Укркабель“...

Тошкент-Киев иқтисодий-маъмурий районлари Халқ хўжалик кенгашлари ўртасидаги социалистик мусобақа тобора қизғин тус олмоқда. Ҳар иккала иқтисодий районларнинг бир хил маҳсулот ишлаб чиқарувчи саноат корхоналари коллективлари ҳам ўзаро социалистик мусобақа шартномаларини тузаётирлар ва уни бир-бирларига юбораётирлар.

Яқинда Киевдаги «Укркабель» заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари «Ташкенткабель» заводи коллективига социалистик мусобақа шартномасини юборган эдилар. Тошкент кабельчилари ўз ҳамкасбларининг социалистик мусобақа шартларини қабул қилдилар. Завод ишчилари йиғилиш ўтказиб, Украина кабельчиларининг чақиригига жавоб юбордилар. Шу муносабат билан «Ташкенткабель» заводининг маъмурияти, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари «Укркабель» заводи коллективига телеграмма юбордилар. Қуйида биз шу телеграмманинг текстини келтирамиз.

«Қадрли ўртоқлар!

Сизлар бизни социалистик мусобақага чақирибсизлар. Биз сизнинг бу чақириғингизни жон-дилимиз билан қабул қиламиз ва сизларга самимий салом йўллаймиз.

Коллективларимиз ўртасида тузилган социалистик мусобақа партиямиз XX съезди томонидан белгилаб берилган катта вазифаларнинг муваффақият билан бажарилишида қудратли куч бўлсин!

Биз ҳам сиз каби ўзаро ҳамкорлик ҳамда яқин алоқада бўлиш тарафдоримиз, техника соҳасида ва кабель ишлаб чиқариш технологияси соҳасида ҳар иккала корхонамиз эришган ютуқларни бир-биримиз билан ўртоқлашиб туриш жуда катта аҳамиятга эга деб ҳисоблаймиз.

САФОНОВ,

«Ташкенткабель» заводининг директори.

ПАВЛИЙ,

партия ташкилотининг секретари.

ЯКШИНА,

касаба союз комитетининг раиси.

БОЛТАЕВСКАЯ,

комсомол комитетининг секретари».

Янги босмахона

Верхне-волинск район «Коммунизм тонги» газетаси анчадан бери Сирдарё район босмахонасида босилиб чиқар эди. Бу эса редакция ходимларининг ишида анча қийинчиликлар туғдирар ва газетанинг ўз вақтида чиқмаслигига сабаб бўлар эди.

Область маданият бошқармаси редакцияни бундай қийинчиликлардан қутқариш мақсадида яқинда Верхне-волинск район марказида босмахона ташкил қилди. Ҳозир район газетаси шу ернинг ўзида босилиб, обуначиларга ўз вақтида тарқатилмоқда.

Янги босмахона колхоз, совхозларга ва ташкилотларга ҳам хизмат қила бошлади.

У. МАДРАҲИМОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Медицина пунктлари қачон ремонт қилинади?

Кейинги йилларда Октябрь районидаги кўпгина колхозлар ўзлари учун медицина пунктлари қуриб олдилар. Бу пунктлар керакли медицина асбоб-ускуналари ва дори-дармонлар билан тўла таъминланди. Аммо, айрим қишлоқ совети ва колхоз раҳбарларининг бефарқлиги орқасида райондаги айрим колхозларда медицина пунктларининг иш шароити оғир аҳволга тушиб қолмоқда. Жумладан, Энгельс, Тельман номли ва «Ўзбекистон» колхозларининг медицина пунктлари 4-5 йиллардан буён ремонтга муҳтож. Бу медпунктлар энг зарур медицина асбоблари, ҳатто ёқилғи билан ҳам ўз вақтида таъмин қилинмайди.

Андреев қишлоқ советидаги Ленин номли колхоз медицина пунктининг иш шароити айниқса ачинарли аҳволда. Пунктнинг 2-3 йилдан бери ремонтга муҳтож зах, тор битта хонаси бор. Қишлоқ советининг раиси Т. Очилбоева, колхоз раиси Эрназаров ўртоқлар бу медицина пунктининг аҳволини жуда яхши биладилар. Медицина пунктининг мудири ўртоқ Хонжигитов медпунктнинг биносини кенгайтириб бериш ва ремонт қилдириш ҳақида бу раҳбарларга арз қилавериб чарчади. Аммо, раҳбарлар бу ҳақдаги на ариза ва на шикоятга қулоқ соладилар.

Колхозларимизда гигант қурилишлар қад кўтараётган шу кунларда наҳотки кишилар соғлигини сақлаш учун хизмат қиладиган медицина пункти биносини қуриш ёки ремонт қилдириш масаласи шунчалик қийин бўлса?

Т. ЖЎРАЕВ,

Сталин номли колхоз медицина пунктининг мудири.

Бола тарбиясида оиланинг роли

Вояга етган ҳар бир киши ўзининг болалик ва ёшлик йилларини эслар экан, ўсиб-улғайиши йўлида таъсир кўрсатган, оғир вазиятларни енгишда қимматли маслаҳатлар билан ёрдамга келган меҳрибон кишилар образини бир умр хотирлайди. Улар билан умрбод фахрланади. Айниқса, меҳрибон ўқитувчи ва ота билан она боланинг ўсиб-унишида катта роль ўйнайди. Киши қанча кўп яшаб улғайса, унинг учун меҳрибонлар образи шунча қимматлироқ бўлиб қолади. Уларга бўлган қайноқ муҳаббат ва чуқур эҳтиром бола қалбида умр бўйи жўш уриб туради.

Талантли совет педагоги А. С. Макаренко айтганидек, болаларни тарбиялаш ҳаётимизнинг энг муҳим соҳасидир. Болаларимиз мамлакатимизнинг бўлажак гражданларидир. Улар ҳам келажакда камолга етиб, ўзлари ҳам ё ота ёки она бўладилар. Вақти келиб улар ҳам ўз болаларини тарбиялайдилар. Шунинг учун ҳам болаларимиз ажойиб совет гражданлари, яхши ота ва оналар бўлиб етишмоқлари лозим. Яна буёғи ҳам бор: болаларимиз қариганда, бизнинг суянчиғимиздир. Болани тўғри тарбия қилсак, қариганимизда бахтимиз ёр бўлади; ёмон тарбия қилсак, юрагимиз қон бўлади, эл олдида, бутун мамлакат олдида юзимиз шувит бўлади.

Қимматли ота-оналар, сиз энг аввало бу ишнинг ниҳоятда муҳим иш эканлигини, бунда сизнинг жавобгарлигингиз жуда ҳам катта эканлигини ҳамиша эсда тутишингиз лозим.

Кўпгина совет гражданлари бола тарбияси соҳасида қимматли тажрибаларга эгадирлар. Фикримизнинг далили сифатида Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги Чиғатой маҳалласида яшовчи Мурод ака ва унинг умр йўлдоши Муборак опалар оиласини мисол қилиб олиш мумкин. Мурот ака меҳнатда чиниққан киши. У 18 йилдан бери Тошкент медицина институтида протез ясовчи мастер бўлиб ишлайди. Муборак опа ҳам ҳали бардам аёл. Булар ўнга яқин ўғил-қизни тарбиялаётган ва улардан бир қисмини вояга етказиб, замонамизнинг муносиб кишилари қилиб етиштираётган ажойиб меҳрибон ота-оналардандир.

Оиладаги эр билан хотин ўртасидаги аҳиллик, бузилмас дўстлик тарбиянинг чинакам мустаҳкам биносини яратган. Ота-оналардаги бу олижаноб фазилатлар болаларга ҳам сингиб кетган.

Бу бахтли оила фарзандларидан Риҳси Қурбонова Октябрь районидаги 35-мактабнинг 5-синфида, Доно Қурбонова 8-синфида «4» ва «5» баҳолар билан ўқиётирлар. Тўлқин Қурбонов эса 10-синфни кумуш медаль билан тамомлаб, ҳозир Тошкент Алоқа электротехника институтида муваффақият билан ўқиётир.

Болаларнинг ҳаммаси ҳам ота-оналари каби камтар, хуш муомала, катта-кичикка ҳурмат билан қарайди. Улар қунт билан ўқиб, яхши натижаларга эришаётирлар. Барча қийинчиликларни матонат билан енгишга интиладилар. Бу оиланинг ҳар бир боласи ҳалол меҳнат қилишни яхши кўради.

Хўш, бу фазилатларнинг камол топишига, болаларнинг яхши ўқиши ва тўғри тарбияланишига асосий сабаб нима?

Маълумки, мактаб ҳар бир ўқувчи олдига маълум талабларни қўяди. Жумладан, уй машғулотларини ҳалоллик билан бажаришларини, мактабда, кўчада ва оилада ўзларини яхши тутиб, маданиятли бўлишларини, катта-кичикни ҳурмат қилишларини талаб қилади. Бу оила ана шу муҳим талабларни қўллаб-қувватлади ва уларни тўла-тўкис амалга оширишда мактабга яқиндан ёрдам бериб келди.

Ота болаларни фақат она ёки бувисининг тарбиясига топшириб қўйиб, ўзини фақат турмуш учун керакли маблағ топувчи киши деб билмади. Балки оила аъзоларининг ҳаммаси биргаликда, бир-бирларига мос келадиган йўналишда бола тарбиясини ўз қўлларига олганлар. Шунингдек, улар мактаб билан дўстона ҳамкорликда иш олиб борганлар.

Демак, болаларимизнинг яхши ўқиш ва тарбияланишлари учун тарбиячининг фақат юқори маълумотли бўлиши шарт эмас. У, оддий бир киши бўлса ҳам, унда инсоний ҳис, ота-оналик туйғуси, меҳр-шафқатли ва ғамхўр бўлиши, ана шу болалари туфайли келажакда оила бахтининг равнақ топишини сеза олиши керак.

Оиланинг муҳим вазифаларидан бири яна шундаки, оила болаларнинг қатъий кун тартиби устидан алоҳида контроллик олиб боради. Айниқса, уларнинг дарс тайёрлаётган вақтларида бошқа ишни бажаришга сира мажбур қилмайди; боланинг қурби етмайдиган, кўп вақт ва кўп куч талаб қиладиган ишларни болаларга буюрмайдилар. Чунки бундай ишлар болаларимизнинг саломатлиги учун зарарлидир.

Оилада болаларнинг яхши ўқишлари учун нормал шароит яратиб берилган. Уйда шинамгина дарсхона бўлиб, ўқув қуроллари тартиб билан жой-жойида туради. Болаларнинг ҳаммаси ҳам бутун ўқув йили давомида сабабсиз дарс қолдирган эмаслар. Оила прогулнинг хунук оқибатлар келтиришини яхши тушунади.

Октябрь районидаги Чиғатой маҳаллалик кўпгина ота-оналар, жумладан, Мирбобо Оқилов, Ҳадича Аҳмедова, Маҳмуд Аҳмедовлар ҳам бола тарбиялашда Мурод ака оиласидан қолишмайдилар. Улар ўз болаларининг яхши ўқиб, тарбия олишлари учун тинмай ғамхўрлик қилиш билан мактаб педагогика коллективининг энг яқин ёрдамчилари сифатида кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлаётирлар.

Маълумки, оиланинг кундалик турмуши, маиштати, ота-онанинг жамоат ишларига муносабати, уй ичидаги тартиб, шубҳасиз, болага бевосита таъсир қилади.

Болаларни тарбиялаш оддийгина иш эмас. Балки у қийин, сабот билан олиб борилиши керак бўлган жиддий ишдир. Бу иш тарбиячилардан, биринчи навбатда, ўз устларида доимий равишда қунт билан ишлашларини ва тарбиявий таъсирни ҳамма вақт биргаликда бир-бирига мос келадиган ҳолда, талабчанлик билан олиб боришни талаб қилади. Шундай экан, ҳали оилада болани тарбиялашда анчагина қийинчилик ва камчиликлар бўлиши мумкин. Бунга турли характердаги мисоллар бор.

Табиийки, оиласини боқимсиз ва тарбиясиз қолдирган, ўз болаларига нисбатан ота-оналик бурчини бажаришдан бош тортган кишиларнинг фарзандлари жуда кўп ҳолларда етим болалар аҳволидан кўра мураккаброқ ва хавфлироқ бўлади. Баъзи оилаларда эр билан хотин бир-бирларидан аразлашиб, баъзан она ёки ота оиласини ташлаб кетиб қолади. Ота кўп ҳолларда уйига маст бўлиб келади ва арзир-арзимас нарсалардан турли жанжаллар чиқаради, болани ва оилани ҳақорат қилиб. уларни камситади. Бола эса, оиланинг ноқулай таъсири остида эзилади, ёмон ўқий бошлайди. Ўз ҳолига юриб кетиб, аста-секин коллективдан ажрайди. Оилада аҳиллик бўлмадими — таълим-тарбияга ҳам путур етади. Баъзи ота-оналар болаларига нисбатан жуда қўпол муомалада бўладилар. Боланинг биронта ножўя қилмиши учун дўқ уриб, уни калтаклайдилар. Боланинг ҳар қандай ташаббусини бўғадилар. Натижада бола ўзига яқин бўлган ота-онадан ҳам безийди. Уларни алдашга, дўқ-пўписа, калтакдан қўрқиб, ўз камчилигини яширишга одатланиб қолади. У келгусида қўрқоқ, ёлғончи ва мунофиқ бўлиб чиқади.

Макаренко оилада жисмоний жазо қўллашнинг ярамаслигини қаттиқ қоралаб, мен жисмоний жазо фойда келтирган биронта оилани кўрмадим, 12-14 яшар болани калтаклаш ўзингнинг тамомила онгсиз эканлигингга иқрор бўлиш демакдир, бу — бола билан бўлган яхши муносабатларни умрбод узиб қўйиш демакдир, деган эди.

Болани ҳаддан ташқари эркалатиб ардоқлаш ҳам зарарлидир. Баъзи она ўз фарзандини жуда ардоқлайди ва ҳатто бор нарсасининг ҳаммасини — овқат, кийим-кечак ва шунга ўхшаган нарсаларни уларга бериб, ўзи муҳтожлик кўради. Бу мутлақо нотўғри. Болаларни севиш керак, лекин болага бўлган муҳаббат маъноли бўлиши шарт. Болани бутун оиланинг арзандаси қилиб қўйиш хавфлидир. Ота-она боланинг барча инжиқ ва бемаъни орзуларини бажо келтиравермаслиги, онанинг ёки отанинг болага бўлган муҳаббати талабчан ва принципиал бўлиши зарур.

Ҳали ҳам ўз болаларини бемаъни муҳаббат билан, уларни турмушга қовушмаган, меҳнат қилишни билмайдиган, қийинчиликларни енгишнинг уддасидан чиқа олмайдиган қилиб тарбиялаётган ота-оналар ҳам учраб туради. Бундай тарбия топган болалар, биринчи галда, ота-она сўзига кирмайдиган, уларга нисбатан ўзини худбин тутадиган бўлиб қоладилар. Улар кўпинча қўпол, дангаса, жамоат ишларидан ўзларини четга олувчи, маданиятсиз бўлиб ўсадилар. Шуни унутмаслик кераккн, ота-онанинг юриш-туриши, уларнинг кўрсатган намуналари болаларда маънавий сифатларнинг таркиб топишига жиддий таъсир кўрсатади. Шунга кўра, ота-оналарнинг, катталарнинг ибратли бўлишлари тарбияда катта роль ўйнайди.

Ота-она ҳақиқий ҳолни ҳеч вақт мактабдан яширмаслиги керак. Ҳақиқатни яширишга уринилдими, тарбиянинг издан чиқишига йўл очилади. Баъзида шундай фактлар ҳам учрайди: агар ўқитувчи уй ишини ифлос ва қўпол хатолар билан бажаргани учун ўқувчига «2» баҳо қўйса, она ҳам боласига қўшилиб, бундан аччиғланади ва дарҳол боласи олдида унинг ўқитувчисини танқид қила кетади. Бу ҳам боланинг характерига ва ўқишига жуда ёмон таъсир қилади. Баъзан айрим ота-оналар мактаб ва ўқитувчилар талабларини тушунмасдан: «Боламизга фалончи ўқитувчингиз ғараз билан қарайди. Шунинг учун боламни бошқа мактабга кўчираман», — деб ўринсиз шикоят қиладилар. Бундай ота-оналар ўз болаларидаги камчиликларни кўрмайдилар ёки кўришни истамайдилар. Улар кўпинча болаларидан баттар ўжар, инжиқ ва серзарда бўладилар. Ўқитувчи ёки синф раҳбари бундай ота-оналарни бир неча бор чақиргандан сўнггина ночор ва зўрға мактабга келадилар.

Ўқитувчилар бола тўғрисидаги ҳақиқат гапни айтиб, болани оилада қандай тарбия қилиш кераклигини айтмоқчи бўлганларида, онанинг жаҳли чиқиб, уларнинг гапини назар-писанд қилмасдан, дарров: «Гапингизга ишонмайман. Менинг болам бунчалик тарбиясиз эмас. Айтганларингиз бекор гап. У уйда яхши ўқиш ва дам олиш учун ҳамма шароитга эга. Биз уни жуда яхши тарбиялаймиз», — дейдилар. Баъзан ота синф раҳбарининг гапларини кибр билан тинглаб, суҳбат охирида: «Хўш, нима қилай? Худди ўзимга ўхшабди. Менинг ҳам ахлоқим, ўқишим унчалик эмас эди. Шўх эдим. Лекин шундай бўлса ҳам кўриб турибсиз-ку, мана бинойидек одам бўлиб ишлаб турибман», — дейди. Эртаси кун эса бу ота-оналарнинг болалари синфдошларига: «Отам кеча ўқитувчиларни роса боплади-да», — деб мақтанишлари турган гап. Натижада ота-она онгсизлигидан фойдаланган боланинг тарбияси яна ҳам бузила бошлайди.

Шуни унутмаслик керакки, оила совет ўқитувчисининг обрўсини қатъий сақлаши, болалар олдида уни танқид қилмаслиги керак. Агар ўқитувчининг қандайдир бир иши ота-онага ноаниқ ва хато туюлса, ёқмаса, бу масала фақат мактаб доирасидагина аниқланиши керак. Бундай ота-оналар ўз болаларини мактабга бериш биланоқ, энди боламизни ўқитиш ва тарбиялаш фақат ўқитувчиларнинг ишидир, деб ҳисобламасинлар. Улар ўзларининг ҳаддан ташқари иш билан банд эканликларини баҳона қилиб кўрсатмасинлар. Бундай баҳоналар мутлақо асоссиздир. Контролсизлик натижасида бундай оилаларнинг болалари тамаки чекадилар, ичкилик ичадилар, ўғирлик қиладилар, мактаб ва кўчаларда безорилик қилиб, ёмон ўқийдилар. Ўз боласининг ҳурмати ва муҳаббатига сазовор бўлган ота-она болада ўзлари сингари иш қилиш ва юриш-туришга ҳавас туғдирадилар. Бундай ота-оналар образи болалар учун ҳамма вақт ибратлидир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XX съездида болаларни тўғри тарбиялаш масаласига алоҳида эътибор берилди. Уларни билимдон, меҳнатсевар, катталарни иззат-ҳурмат қилиш, халққа фойдали ишларга кўпроқ қатнашиш, ўз бурчларини ҳалоллик билан бажариш, социалистик жамият қонун-қоидаларини ҳурмат қилиш руҳида тарбиялаш совет оиласи ва умум жамоатчилик ишидир. Биз уларни улуғ Ватанимизга лойиқ гражданлар қилиб ўстиришимиз ва тарбиялашимиз, бинобарин. уларни коммунистик қурилишнинг улуғ вазифаларини бажаришга лаёқатли актив қурувчилар қилиб етиштиришимиз лозим.

Шуни унутмаслик керакки, чинакам совет кишисини тарбиялаш осон иш эмас. Бу — икки коллектив мактаб ва оиланинг дўстона ҳамкорлигида бажариладиган вазифадир.

М. РАҲИМОВ,

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 35-мактабнинг тил ва адабиёт ўқитувчиси.

Қишлоқ хўжалик практикантлари инженерлик дипломини олмоқдалар

Москвадаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш институтининг махсус факультетида икки йил ичида олий мактабни тамомлаган инженер-механикларни навбатдаги чиқариш маросими бўлди. Буларнинг кўпчилиги ўқишга кирмасдан олдин машина-трактор станцияларида ва совхозларда ишлаб келган, лекин олий маълумоти бўлмаган қишлоқ хўжалик практиклари эди. КПСС Марказий Комитети сентябрь пленумининг қарорига биноан шундай кишилар учун бундан тўрт йил муқаддам бу институтда шу факультет ташкил этилган эди.

Илгари Тула областидаги Зайцевская МТСида директор бўлиб ишлаган ва шу институтни бу йил тамомлаб чиқаётган студент Б. А. Назаров давлат имтиҳон комиссияси столи олдига келади. У ўзининг диплом ишини аъло даражада тайёрлаган, ўзига таниш бўлган «Машина-трактор паркини ишлатиш» деган темани жуда яхши ишлаб чиққан. Комиссия ўртоқ Назаровга аъло баҳо қўйилган дипломни топширди. «Маккажўхори ишловини комплекс механизациялаш» деган темани яхши ишлаб чиққан Н. И. Павловага ҳам аъло баҳоли диплом топширилди.

Корея Халқ-Демократик Республикасидан келиб ўқиган ўртоқ Ким Бон Су ҳам ҳамманинг қарсаклари остида аъло баҳоли диплом олди. У «МТСларнинг нефть хўжалигини ишлатиш» деган проектни ёқлади. Кореялик бу ўртоқ Совет Иттифоқида икки йил ўқиб, инженер-механик деган ихтисосни олиб, ўз ватанига жўнаб кетди.

Кейинги 4 йил ичида бу махсус факультетни 436 киши тамомлаб чиқди.

Ҳозир мамлакатнинг турли районларидан бу махсус факультетга яна 75 киши қабул қилинди. Улар институтда ўқишга киришдилар. (ТАСС).

Марокаш ва Франция коммунистик партиялари делегацияларининг учрашуви

ПАРИЖ, 5 декабрь. (ТАСС). Парижда Марокаш ва Франция коммунистик партиялари делегацияларининг учрашуви бўлди. Марокаш коммунистларининг делегацияси составида партиянинг бош секретари Али Ята ва партия Сиёсий бюросининг аъзолари Абдилла Лайяши ва Амранил Мале бор эди. Музокараларда Франция Коммунистик партияси томонидан Марказий Комитет Сиёсий бюросининг аъзолари Раймон Гюйо ва Леон Фейко ҳамда Марказий Комитет аъзоси Лео Фигер қатнашдилар.

Музокараларнинг қатнашчилари қўшма баёнот эълон қилдилар. Баёнотда айтиладики, Франция Коммунистик партияси Марокашга миллий мустақиллик берилганлигини табриклайди ҳамда Марокаш Коммунистик партиясининг фаолиятини қўллаб-қувватлайди. Марокаш Коммунистик партияси империалистларнинг Марокаш суверенитетини тугатишларига йўл қўймаслик учун ҳаракат қилмоқда ва Марокашга ҳеч қандай сиёсий шартлар қўйилмагани ҳолда чет эл иқтисодий ёрдами берилишини талаб қилмоқда.

Сўнгра баёнотда таъкидланадики, Франция Коммунистик партияси Марокаш халқининг Марокашдан француз қўшинларини олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги, шунингдек Марокашдаги Америка ҳарбий базаларини тугатиш тўғрисидаги талабларини тўла равишда қўллаб-қувватлайди, Американинг бу ҳарбий базалари мамлакат суверенитетига зарба беради. Баёнотда «Эйзенхауэр доктринаси»га, «Еврафрика» проектига ва империалистларнинг бошқа планларига қарши курашнинг катта аҳамиятга эга эканлиги таъкидланади.

Иккала партия делегациялари Жазоирда давом эттирлаётган урушга тааллуқли масалаларни қараб чиқдилар. Улар бундай деб таъкидладилар: «Жазоир халқининг миллий орзуларига зид равишда ва француз халқининг манфаатларига зид равишда олиб борилаётган бу уруш бутун Шимолий Африкада хавфли вазиятни вужудга келтирмоқда, Марокашнинг мустақиллиги учун катта хавф туғдирмоқда ҳамда Франция билан Шимолий Африкадаги уч мамлакат ўртасида мустаҳкам дўстона ва самарали муносабатлар ўрнатилишига халақит бермоқда. Бундан ташқари, бу урушнинг давом эттирилиши АҚШ нинг кирдикорлари ва найрангларини ҳамда унинг Африкадаги экспансиясини кенгайтириш учун қулай шароит туғдиради».

Делегациялар Франциянинг куч ишлатиш ёрдами билан ўтказаётган мустамлакачилик сиёсатидан воз кечиши асосидагина Жазоир проблемасини ҳал этиш мумкин, деб таъкидладилар.

БМТ ИҚТИСОДИЙ КОМИССИЯСИНИНГ СЕССИЯСИ

ПАРИЖ, 4 декабрь. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги билдиради: Бугун Филиппиннинг пойтахти Манилада Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Осиё ҳамда Узоқ Шарқ мамлакатлари учун тузилган иқтисодий комиссиясининг учинчи сессияси очилди. Сессиянинг ишларида 29 мамлакат, шу жумладан Совет Иттифоқи вакиллари қатнашмоқда.

Сессия Осиё ва Узоқ Шарқ мамлакатларидаги сув ресурсларини кўпайтириш юзасидан тузилган программани ва сув ресурсларини кўпайтириш проектларини амалга ошириш масаласини муҳокама қилади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ САНОАТ ҚУВВАТИ ТЎҒРИСИДА АМЕРИКА ГАЗЕТАСИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ВАШИНГТОН, 4 декабрь. (ТАСС). Вашингтонда чиқадиган «Ньюс» газетасида Питер Эдсоннинг «Совет Иттифоқи саноатининг ўсиши» деган мақоласи босилиб чиқди. Мақолада бундай дейилади: «Совет экономикаси тўғрисидаги кейинги маълумотлар Вашингтонда муфассал анализ қилиб чиқилганлиги натижасида, Россиянинг саноати жуда тез суръатлар билан ўсаётганлиги маълум бўлди. Бу маълумотларга берилган баҳо шундан иборат бўлдики, руслар ишлаб чиқариш соҳасида бўлаётган жангда ғолиб чиқиш учун интилибгина қолмасдан, шу билан бирга бу жангда энди ғолиб бўлиб чиққан бўлсалар ҳам керак». «Ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқариш, — деб ёзади автор, — корхоналар, электростанциялар учун керакли ускуналар ҳамда оғир машина ускуналар ишлаб чиқариш соҳасида пўлат ишлатиш жиҳатидан руслар Америкадаги ҳажмга яқинлашиб қолдилар. Станокларга келганда, ўтган йил Россия Қўшма Штатлардагига қараганда кўпроқ станок ишлаб чиқарди. Бу станокларнинг қимматини ҳисоблаганда эса, Америкадагига қараганда улар 25 процент кўп маҳсулот ишлаб чиқардилар».

Эдсон «Совет Иттифоқининг пўлат эритиш саноатини кенгайтириш программаси Америка экономистларини ғоят безовта қилмоқда» деб ёзади.

ҚОЗОҒИСТОН МАГНИТКАСИНИНГ БИРИНЧИ ДОМНАСИ ҚУРИЛА БОШЛАДИ

ТЕМИР-ТОВ, 4 декабрь. (ТАСС). Бу ерда Қозоғистон магниткасининг биринчи домна печига пойдевор қўйиш маросими бўлди.

Бу домна ўз печининг фойдали ҳажми жиҳатидан мамлакатда энг катта ва ниҳоят даражада автоматлаштирилган печ бўлади. Бу жуда катта агрегат 1959 йилнинг охирида ўзининг биринчи маҳсулотини беришга, яъни чўян ишлаб чиқаришга киришади.

ЛОНДОНДА АНГЛИЯ-ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

ЛОНДОН, 5 декабрь. (ТАСС). Бугун бу ерда Ғарбий Германия ташқи ишлар министри фон Брентано билан Англия ташқи ишлар министри Ллойд ўртасида музокаралар бошланди. Кейинчалик бу музокараларда Англия бош министри Макмиллан, мудофаа министри Сэндис, молия министри Торникрофт ва бошқа мансабдор шахслар қатнашдилар. Музокараларда Ғарбий Германия томонидан ташқи ишлар министрлигининг статс-секретари Хальштейн ва Ғарбий Германиянинг Англиядаги элчиси Виттенфельд қатнашмоқда.

ИСПАНИЯНИНГ ҒАРБИ-ШИМОЛИЙ АФРИКАСИДАГИ ВОҚИАЛАР

ПАРИЖ, 6 декабрь. (ТАСС). Ифнида (Испаниянинг Марокаш территориясидаги ерлари) империализмга қарши бошланган қўзғолон Ғарби-Шимолий Африканинг Испания мустамлакаси деб ҳисобланган бошқа районларига ҳам ёйилди.

Париж радиоси Рабатда чиқадиган «Ал-алам» газетасининг ахборотини эшиттирди. Бу ахборотда айтилишича, Испаниянинг Жанубий Марокашидаги аҳоли «испаниялик босқинчиларга қарши қўзғолон кўтарган». Газетанинг ёзишича, «қуролли қўзғолон Сегиет Ал-Ҳамра территориясига ёйилган. Бу территориянинг аҳолиси Испания оккупациясидан озод бўлишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган». Газета яна бундай деб ёзади: «Ал-Аиуидаги қўзғолонда қатнашган кишилар испаниялик босқинчилар устидан биринчи ғалабага эришдилар. Испаниялик босқинчилардан неча ўнлаб киши ўлдирилди».

Ифнида ҳам уруш ҳаракатлари давом этмоқда. Франс Пресс агентлиги испан доираларидан олинган маълумотларга таяниб қуйидагиларни билдиради: Испанлар Ифнига мадад тариқасида ҳарбий кучларни юбормоқдалар. Кейинги вақтларда Ифни шаҳрининг гарнизони икки баравар оширилди. Пиёда аскарлар, артиллерия ва авиациядан ташқари ҳарбий денгиз флоти кемалари ҳам Ифни зонасидаги маҳаллий аҳолига қарши ҳаракат қилмоқда.

«Ал-алам» газетасининг хабарларидан маълум бўлишича, испан ҳарбий қўмондонлигининг зўр бериб ҳаракат қилишига қарамай, қўзғолончилар фронтнинг ҳамма участкаларида босқинчиларни суриб бормоқдалар. Сук-Ал-Тлета ва Сбуиадаги испан гарнизонлари таслим бўлди. Қўзғолончилар қуршаб олган Тилиуин яқинига испанлар парашют десанти туширган эдилар. Бу десантнинг ҳаммаси қўлга олинди, парашютчиларнинг деярлик ҳаммаси асир тушди.

Газетанинг ёзишича, ҳозирги вақтда Ифни шаҳригина испан қўшинларининг қўлидадир.

Корея Халқ Демократик Республикаси. Пхеньян. Давлат бадиий театрида Глинканинг «Иван Сусанин» операси қўйилди. Спектаклда 200 дан ортиқ артист, Давлат Филармониясининг симфоник оркестри ва балет мактабининг ўқувчилари қатнашдилар. Иван Сусанин ролини хизмат кўрсатган артист Ким Ван Ву ижро этди. Ли Хьян Вун ва Ли Мун Сэп постановкаси. **Суратда:** III-пардадан бир кўриниш.

КХДР Марказий телеграф агентлиги фотоси.

Осиё ва Африка мамлакатларининг конференцияси олдидан

ТОКИО, 5 декабрь. (ТАСС). «Акахата» газетаси Осиё ва Африка мамлакатларининг бўладиган конференцияси муносабати билан жаҳон сиёсий майдонида бу мамлакатлар халқларининг таъсири ўсганлигини таъкидлайди. Осиё ва Африка қитъаларидаги мамлакатларда яшовчи 1.700 миллион киши, деб ёзади газета, Бандунг конференцияси принципларига амал қилиб, бутун дунёда тинчликни сақлаш ишида, қарам халқлар ва мустамлака халқларининг озодлик кураши ишида ҳал қилувчи куч бўлиб қолди. Бу мамлакатларнинг халқларини бу курашда бутун социалистик лагерь қатъий равишда қўллаб-қувватламоқда.

«Акахата» газетаси Миср, Сурия ва бошқа мамлакатлар халқларининг ўз мустақиллиги йўлида фидокорона кураш олиб бораётганликларини таъкидлайди ҳамда Осиё ва Африка мамлакатларининг халқлари ўзларига яна мустамлакачилик бўйинтуруғи осиб қўйилишига йўл қўймайдилар, деб кўрсатади.

Газета япон халқини Америка зўравонлигини тугатиш учун курашишга қатъий бел боғлаганлигини конференция қатнашчиларига маълум қилишни Япония делегациясига топширишга даъват этади.

Индонезия ҳукуматининг қарори

ЖАКАРТА, 5 декабрь. (ТАСС). Антара агентлигининг хабар беришича, Индонезия ҳукумати ўзининг бугунги мажлисида Ғарбий Ирианни Индонезияга қайтаришга қаратилган янги тадбирларни белгилади. Ҳукуматнинг қарорига мувофиқ, Индонезия ташқи ишлар министрлиги Голландиянинг Индонезиядаги миссияси бошлиғига нота юбориб, Голландияга Индонезиядаги ҳамма консулхоналарини ёпиб қўйишни ва Индонезияда туриши зарур бўлмаган голландиялик ҳамма гражданларни чақириб олишни таклиф этди.

Ҳукумат ўзининг мажлисидан кейин қарор эълон қилди. Бу қарорда айтилишича, Ғарбий Ирианни озод қилиш учун кураш кампанияси даврида индонезиялик ишчилар томонидан экспроприация қилинган барча голланд корхоналари Индонезия ҳукуматининг контроли остига ўтади. Бу корхоналарга бошқарувчиларнинг ҳукумат кенгаши раҳбарлик қилади.

Римда Штраус музокаралари

РИМ, 5 декабрь. (ТАСС). Бу ерда Ғарбий Германия мудофаа министри Штраус билан Италия мудофаа министри Тавиани ва Италия ҳукуматининг бошқа вакиллари ўртасида музокаралар бошланди. АНСА агентлигининг билдиришича, музокаралар давомида ҳар иккала мамлакат ўртасида «ҳарбий соҳада» янада маҳкам ҳамкорлик қилиш имкониятлари муҳокама қилинмоқда. Матбуот шарҳларидан маълум бўлишича, бу музокараларда НАТО кенгашининг яқинда ўтказиладиган сессиясига тайёргарлик масаласи катта ўрин тутади.

Суратда: Гулистон районидаги Ленин номли колхозда қад кўтарган янги бино. Бинонинг биринчи қаватида ҳаммом, иккинчи қаватида эса меҳмонхона жойлашган.

М. Оллоёров фотоси.

Янгиер шаҳрида

ЯНГИ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ

Шаҳарда «Главголодностепстрой»га қарашли «Янгиерводстрой» тресети ҳузурида янги қурилиш-монтаж бошқармаси ташкил қилинди. Янги бошқарма саноат корхоналари ва бошқа бир қанча ёрдамчи хўжаликларни қуради. Ҳозир бу бошқармага бетон ва ёғочсозлик заводларини, йирик ремонт-механика мастерскойлари қуришни топширилган. 1957 йилнинг қолган кунларида бу бошқарма саноат қурилиши ишларига 5 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфлайди.

ОКТЯБРЬ 40 ЙИЛЛИГИ КЎЧАСИ

Мирзачўлнинг Янгиер шаҳри барпо қилинаётган кенг бағри бундан бир йил муқаддам гиёҳ унмас чўл эди. Ўтган бир йил ичида чўлни бўйсундираётган азаматлар ана шу ерда ёш социалистик шаҳар барпо этдилар. Ҳозир бу ерга келган кишининг планли тўғри, кенг кўчалар, салобат билан қад кўтариб турган уй-жой биноларига ҳаваси келмай иложи йўқ. Яқинда Янгиер шаҳар ижроия комитети шаҳарнинг кўчаларига ном қўйиш ҳақида қарор қабул қилди. Обод марказий кўчалардан бирига Октябрь 40 йиллиги деб ном берилди.

ЯНГИ ҚИШЛИК КИНОТЕАТР

Шаҳар меҳнаткашларининг талабига мувофиқ бу ерда қурилаётган янги қишлик кинотеатр биноси битказилди. Кинотеатрнинг томошалар залига 300 киши сиғади. Кенг ва ёруғ фойеда турли оммавий тадбирлар ҳам ўтказиш мумкин. Тез кунда янги кинотеатр биносида кинофильмлар намойиш қилина бошлайди.

РЕТРАНСЛЯЦИОН ТЕЛЕСТАНЦИЯ

Шаҳарда ретрансляцион телестанция қурилиши тамом бўлай деб қолди. 45 метрли мачта тикланиб, аппаратларни монтаж қилиш ишлари олиб борилмоқда. Телестанция қурилиши шу йилнинг охиригача батамом тугалланади. Бу станциянинг ишга туширилиши билан Янгиер, Мирзачўл, Бекобод, Жиззах шаҳарларининг меҳнаткашлари, янги ерлардаги колхоз ва совхозларнинг аҳолиси марказий телестудияси эшиттиришларини тамоша қилишга муваффақ бўладилар.

Е. ГОДОВИКОВ.

Юқори малакали инженерлар

Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригация ва механизациялаш инженерлари институти ҳузуридаги махсус 2 йиллик курс тингловчилари диплом проектини ёқлай бошладилар. Бу икки йиллик курс тингловчилари машина-трактор станциялари, колхоз ва совхозларда бир неча йил ишлаб етарли тажриба орттирган мутахассислардир. Улар бу курсда ўқиш натижасида трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ҳамда ремонт ва эксплуатация тўғрисида бой назарий билимга эга бўлдилар. Кўпчилик тингловчилар диплом проектини ёқлаш пайтида назарияни практика билан яхши боғлай олганликларини кўрсатдилар. М. Ткаченко, Т. Эгамбердиев, А. Йўлдошев каби ўртоқлар диплом проектини «5» баҳога ёқладилар.

Бу янги инженерлар отряди ўзлари аввал ишлаган жойларга юборилди.

Ф. ЭРГАШЕВ.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/XII да **Ганг дарёсининг қизи,** 8/XII да кундуз **Ганг дарёсининг қизи,** кечқурун **Оғриқ тишлар.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 7/XII да **Флория Тоска,** 8/XII да кундуз **Жизель,** кечқурун **Чио-Чио-Сан.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Цирк тамошалари. **Ҳинд филлари** аттракциони. Ўргатувчи — РСФСРда хизмат кўрсатган артист **А. Н. Корнилов.** Тамоша кеч соат 8 да бошланади. Якшанба куни **3 марта тамоша** кўрсатилади (кундуз соат 1,4 ва кеч 8 да).

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 да **«Надежда» крейсерининг экипажи,** кундуз ва кечқурун янги киноповесть **Саша ҳаётга қадам қўяди,** кеч 10 да **Икки иқрор.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Саша ҳаётга қадам қўяди.**

Обуна «Союзпечать»нинг шаҳар ва район бўлимларида, алоқа конторалари, бўлимлари ва агентликларида, шунингдек колхоз, совхоз, МТС, корхона, муассаса ва ўқув юртларидаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

И. ҚАЛАНДАРОВ

БЎЛГАН ВОҚИА

ИЗМА-ИЗ

БОШЛИҚ КАБИНЕТИДА

Август ойининг бошларида Тошкент шаҳар милиция бошқармасининг биносига шошилинч равишда икки кимса кириб келди. Буларнинг бири баланд бўйлик, йўғон гавдалик, шаддот аёл бўлиб, иккинчиси ёши 50 лардан ошган, жиккаккина, соқолига оқ оралаган эркак эди. Улар навбатчи милиционердан тезда милиция бошқармаси бошлиғининг кабинети қаердалигини кўрсатишни талаб қилдилар.

— Бошлиқ банд. У, бугун қабул қилмайди, — деди навбатчи милиционер.

— Сиз кабинетини кўрсатинг, бизни қабул қилар, биз муҳим иш билан келдик.

Навбатчи киритишни ҳам киритмасликни ҳам билаолмай турган эди, йўғон аёл:

— Бўлинг, тез кўрсатинг, бизнинг 120 минг сўмлик молимизни ўғрилар олиб кетди, — деб зарда қилди.

— У... ундай бўлса қабул қилади, қани юринглар.

Мана, милиция бошқармаси бошлиғининг кабинети.

— Мен СССР Центросоюзи посилторги Тошкент базасининг директори Абрамова бўламан. Бу киши базанинг бош бухгалтери, — деди аёл ва орқасида турган жиккак чолни қўли билан олдинга, стол яқинига тортди.

— Ўзи нима гап? — сўради бошлиқ.

— Фрибгарлар бизнинг базадан қалбаки ҳужжатлар билан 120 минг сўмлик ҳар хил молларни олиб кетганлар, — деди Абрамова энтика-энтика.

— Қандай қилиб?

— Биз, анқовларнинг кўзини бўяб, — деди бош бухгалтер Яшников.

— Воқиа қачон содир бўлди?

— Бундан бир ярим ой илгари, топиб бўлармикан, — деди Абрамова қўлидаги қоғозлар ичидан нимаиидир қидираркан.

— Нега шу вақтгача хабар бермадинглар? — деб сўради кабинетда ўтирган милиция ходимларидан бири.

— Ўзимиз бугунгина билиб қолдик.

— Ахир, фрибгарлар бундан уч ой илгари маданий моллар савдоси базасидан 360 минг сўмлик молни қалбаки ҳужжатлар билан олиб кетганидан сизнинг хабарингиз йўқмиди? — деди милиция бошлиғи.

— Эшитувдим, топиб берибсизлар-ку, — деди Абрамова.

— Топишга-ку топдик, лекин давлат мулкига анчагина зарар етган. Ноҳотки, бу ҳодиса сизларга сабоқ бўлмаган бўлса, — деди милиция бошлиғи ва телефон орқали терговчи лейтенант Григорьевни ва қидирув бўлимининг ходими лейтенант Валогинни тездан ўз ҳузурига чақирди.

— Мана, мол олиб кетган машинанинг номери, мана мол олган кимса паспортининг номери, — деди Абрамова бир неча қоғозни милиция бошлиғига узатиб.

Милиция бошлиғи паспортнинг номери ва серияcини кўздан кечирди ва ёнида ўтирган милиция ходимларига узатди. Милиция ходимларидан бири, бу номерли паспорт Ўзбекистонда берилмаганини айтди.

— Қаердан берилган бўлиши мумкин?

— Серияси Қозоғистонда берилаётган паспортлар сериясига ўхшайди.

— Ҳа... ҳа... молни олганлар қозоқ башарали кишилар эди, — деб тасдиқлади Абрамова.

Кабинетга Григорьев билан Валогин кириб келишди.

— Эшитамиз.

— Яна бир базадан 120 минг сўмлик молни фрибгарлар олиб кетганлар. Бироқ воқиянинг содир бўлганига бир ярим ой чамаси бўлган, —деб тушунтира бошлади милиция бошлиғи ва ўрнидан туриб буюрди:

— Вақти ўтган деёолмаймиз. Бугун ҳамма материаллар билан танишиб, кечаси менга планларингизни келтиринг. 3 кун муддат ичида жиноятни фош қилиш учун ҳамма чораларни кўрингиз!

— Бажарамиз!

Милиция лейтенантлари Григорьев ва Валогин, база директори Абрамова, бош бухгалтер Яшниковлар чиқиб кетдилар.

Кабинетда ўтирган 2-3 милиция ходимлари ва милиция бошлиғи узоқ ўйланиб қолдилар. Ниҳоят, ходимлардан бири:

— Бу жиноят очилади, — деди.

— Очишка-ку очамиз, лекин бир ярим ой ўтган бўлса, молларни топиб бўлармикан, — деди иккинчиси.

— Топиш керак!

ИМЗОНИ ТАСДИҚЛАБ КЕЛИНГ

Тошкентдаги гўзал Кисловодск кўчасидан бориб чапга бурилсангиз, Усташирин номли кенг, чиройли кўча келади. Бу кўча тўғри шаҳарнинг шимолий саноат районига олиб чиқади. Бу ерда бир неча катта-катта складлар баланд деворлар билан ўраб олинган бўлиб, уларда Совет Иттифоқи Центросоюзининг ҳарёққа моллар юборадиган савдо базаси ўрнашган. Бу базадан Ўрта Осиё ва Қозоғистоннинг кўп шаҳарларига, ўзаро тузилган савдо шартномаларига мувофиқ турли-туман саноат моллари юбориб турилади. Базанинг ҳовлиси кенг, бир неча гектардан иборат. Шу йил июнь ойининг 28-куни бу базага кўкимтир рангли машина кириб келади. Машина жуда чанглигидан унинг номерларини кўриш қийин эди. Машинадан норғул икки киши чиқади ва базанинг складлари томон боришади. Улар биринчи складга кириб тахма-тахт босиб қўйилган молларни кўздан кечириб чиққач, склад ходимларидан бирига қараб:

— Сизларда гиламлар бўлмайдими? — деб сўрашди.

— Йўқ. Гиламлар аҳён-аҳёнда бўлиб қолмаса, бу йил биронта ҳам олмадик.

— Шойи ғижим рўмоллар-чи?

— Ундан сероб, ҳў анави складга боринг! — деди склад ходими ва уларга ғижим рўмоллар складини кўрсатиб қўйди. Улар тўғри иккинчи складга кириб бордилар. У ерда склад мудири, ишчилар ва бир неча савдо ходимлари ўзаро нималарнидир баҳслашиб турар эдилар. Ҳеч ким склад ичига кириб келган икки зотдан кимсан, нима қилиб юрибсан, деб суруштирмади. Улар бемалол прилавка устида турган трикотаж кийимларни, рангба-ранг шойи кўйлак ва рўмолларни чинакам харидор каби титкилаб ушлаб бўйини, энини ўлчашиб, чўзиб ҳам кўрдилар. Ҳеч ким «ҳой нима қиляпсан?» демади. Ниҳоят, улар складдан чиқиб тўғри база директори Абрамованинг кабинетига кириб келдилар ва унга паспортларини кўрсатиб, бири ўзини Абдурайимов, иккинчиси Қосимбетов деб таништирдилар. Сўнг Қосимбетов портфелидан Жанубий Қозоғистон областининг Махтали совхози рабкоопи номидан берилган 165 рақамли ишонч қоғозини Абрамовага топширар экан:

— Бизга 200 минг сўмлик ҳар хил моллар керак, — деди.

— Нималар керак? — сўради Абрамова ишонч қоғозининг уёқ-буёғини диққат билан кўздан кечириб.

— Ғижим рўмоллар, шойи кўйлаклар ва трикотаж моллари, — деди Қосимбетов.

— Складларга бориб молларни ажратаберинг, — деди Абрамова.

Қосимбетов ва Абдурайимовлар директор ўринбосари Левин билан бирин-кетин чиқдилар ва тўғри складларга бориб 120 минг сўмлик ғижим рўмол, шойи кўйлак ва трикотаж молларни ажратдилар. Сўнгра расмийлаштириш учун бухгалтерияга кирдилар. Аммо бош бухгалтер Яшников Қосимбетов топширган ишонч қоғозини қайтариб берди:

— Биз бу қоғозга биноан мол бера олмаймиз.

— Нега?

— Махтали совхоз рабкоопи бошлиқлари имзоларининг нусхаси бизда йўқ, ишонч қоғозига қўл қўйган Махтали совхоз рабкоопи раиси ва бухгалтерининг имзоларини тасдиқлатиб келинглар, — деб таъкидлади-ю, бош бухгалтер Яшников лекин ким тасдиқлаши лозимлигини айтмади.

— Бошқа иложи йўқми? — деб сўради Абдурайимов.

— Йўқ. Имзони тасдиқлатиб келинглар.

— Хўп бўлмаса, биз эртагаёқ тасдиқлатиб келамиз, — деди Қосимбетов ва ёнидаги база директори ўринбосарига қараб, — биз ажратган молларни бировларга бериб юборманглар, — деб илтимос қилди. Қосимбетов билан Абдурайимов ўзлари тушиб келган машинага ўтириб жўнаб кетдилар.

(ДАВОМИ БОР)

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 136.
Совет қурилиши бўлими — 136. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 156, Маҳаллий ахборот бўлими — 132
Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 07826. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № 1895.